

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

5 tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene Inseratom:

Enostopna petina vrata
mali oglasi po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 3:— in 4:—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri jutraj.

Poštna plačana v gotovini!

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Politično kameleonstvo.

Vsak dan bolj se odkriva, kakšno strašno izdajstvo pomeni pakt med Radičem in Pašićem, katerega si drzneta obe vladni stranki imenovati »sporazum med Hrvati in Srbi«. V resnici je to osebna mešetarska pogodba med vodstvom radikalne stranke in pa Stjepanom Radičem, ki jo je ta v skrbi za svojo osebno usodo sklenil za ceno politične svobode hrvatskega naroda, ki za svoje privoljenje sploh ni bil prašan. Hrvatski narod je na tem »sporazumu« tako nedolžen kakor je bil na svoječasnih nagodbah z Madžari, razen v kolikor je kriv, da se je dal dobrih sedem let voditi za nos od takega prefriganega demagoga.

Mnogi so se te dni začudeno spraševali, kako da so se mogli radikali odločiti za to, da so odslovili Pribečevića, ki je vendar odkrito in iz najgloblje prepričanja zagovarjal velesrbski centralizem in hegemonijo srbstva ter politično reakcijo v državi. Stvar pa je jako enostavna in ta nemoralni čin radikalov izvira iz dobro preračunanega načrta. Sedemlenta izkušnja je pokazala, da se velesrbski centralizem v državi, a posebič med Hrvati, ne da izvesti pod Pribečevićevo firmo. Njegova brutalnost je Hrvate le še bolj odbijala od centralizma. Radikali so izvrstno pogodili, ko so sklenili kupiti radičevce, ki so si s pomočjo svoje lažnjive demagogije pridobili med hrvatskim narodom sloves republikancev, federalistov in zagovornikov kmetske demokracije ter pacifizma, in so znali prevarati tudi inteligenco, osvojivši si hrvatski državopravni program. Zdaj bo Radičeva stranka pomagala velesrbskim radikalom pod firmo »sporazuma« utrjevati centralizem in nadvlado velesrbskega elementa, izvajati vidovdanske ustave in prevajati — če bo šlo — katoliško hrvatstvo v pravoslavje, kakor je to izblebetal sam Stjepan Radič. Veliko ugodnejše je, če se Pašić posluži v svoje cilje Hrvata Radiča, nego Srba Pribečevića. Zato se je moral odkriti in brezobzirni Pribečević umakniti moži, ki je mojster političnega kameleonstva, neznačajnosti in breznačajnosti in ki bo zdaj igral vlogo, kakršno igra za vse pripravljeni najemnik, dočim je Srb Pribečević, ki Hrvatov instinktivno ne ljubi kakor ne oni njega, delal iz načelnega prepričanja. Tudi Madžari so se posluževali na Hrvatskem za izvedbo svojih velemađarskih ciljev neznačajnih Hrvatov, ki so se jim za dobro nagrado, časti in karijero zapisali s dušo in telesom. In tako je prišlo do »sporazuma«, ki je tako nemoralen, da si ga njegovi tvorci ne upajo objaviti in ga pred skupščino skrivajo. Kaj čuda! Saj so z njim radičevci, ki so prej proglasili za izdajalce celo avtonomiste in federaliste, češ, to je premalo, Hrvati sprejemamo samo konfederacijo, — prodali zdaj vso avtonomijo in nedeljivost Hrvatske, sabor, posebno narodno individualnost Hrvatov, in celo katoliško vero in cerkev — največji narodni in kulturni branik hrvatstva — vrgli med staro šaro, obljublajoč, da hrvatski narod polagoma prevede v »srbsko vero«.

Radič pa je našel vernega slugo med Slovenci. Tudi ta sramota ni ostala našemu narodu prihranjena. Pogodba med Radičem in radikali je izrecno naperjena proti Slovincem. Radičevci in radikali so se zedinili v tem, da slovenskega naroda ne priznavajo; to je samo »pleme«, ki si ima ali posrbiti ali pohrvatiti. S »plemenom«, ki ni samostojen narod, se sploh ne sklepajo sporazumi, ker ni enakopravno, ker je drugovrsten, manjvreden element. Ono je lahko zadovoljno, če se mu izkaže milost, da sme pobirati z gospodarjeve mize drobtinice. In vendar se je našel med Slovenci politik, ki je, ne da bi ga kdo klical, tekkel k Radiču, kateri je Slovence že večkrat proglasil za »zabite Kranjce«, ki niso vredni Hrvatov odvezovati opanke, ter ga za božjo voljo prosil, naj ga sprejme v svoj klub in eventualno posadi na konec mize, kjer je služinčad, samo da bi mogel pobrati kakšno drobtinico. To je gospod Ivan Pucelj. On je za Radičevo milost pripravljen pomagati izvajati v Sloveniji velesrbski centralizem, glasovati za nove davke in slovensko ljudstvo podvrgavati najhujši gospodarski eksploataciji.

Ivan Pucelj je bil najhujši centralist, Zerkovov najprisrčnejši prijatelj, je glasoval z navdušenjem za vidovdanske ustave. Potem se je zatekel k srbskim zemljoradnikom, od ka-

terih se je bil preje kot hud režimevec ločil. Igral je tudi avtonomističnega opozicionalca, dokler se ni znašel v objemu s Prepeluhovimi republikanci, se navduševal za federacijo, za človečansko republiko, za samoodlobo narodov, za pacifizem. Zdaj je mož z Radičem vred vse to krepko zatajil in izjavlja, da bo s ponosom glasoval za dvanajstine, za izvajanje vidovdanske ustave, za militarizem. Za

Slovence pa si bo izprosil samo par drobtin, zase pa najbrže zopet ministrski stolček, če mu ga bo kdo hotel odstopiti. Če ne, pa bo tudi z menj zadovoljen...

Slovensko ljudstvo pa bo, upamo, imelo v doglednem času priliko, gospodu Pucelju jasno povedati, da pa ono ni z njegovo politično beračijo zadovoljno — in bo s političnim kameleonstvom temeljito obračunalo.

Nevzdržljivost sedanjega položaja.

NEUGODEN REZULTAT DEKLARACIJSKE DEBATE ZA RR VLADO. — ZNAČILEN GOVOR LJUBE JOVANOVIČA. — TREBA JE, DA SO TUDI SLOVENCİ ZADOVOLJNI. — GOVORI SE ZE O NOVIH KOMBINACIJAH.

Belgrad, 25. jul. (Izv.) Deklaracijska debata je končana. Njen rezultat za vladno večino ni ugoden. Sami govorniki vladne večine so morali v svojih govorih priznati, da je položaj nove vlade zelo nestabilen, da je ta vlada samo prehodnega značaja in zato so v svojih govorih odkrito iskali novih zaveznikov. Radičevci so se ves čas nahajali v skrajno neprijetnem položaju. Ostra kritika Radičeve kapitulacije in točna označba njihovega izdajstva nad hrvatskim narodom je zelo uplivala na nje. Opažati je bila v njihovih vrstah splošna potrtost. V teh za nje tako težkih trenutkih niso našli prav nobene zaslombe pri svojih zavezniških radikalih. Radikali so nasprotno zelo očitivo kazali svojo omalovaževanje radičevcev, njihovi govorniki pa so dali zaslužitve nove namere, ki radičevcem nikakor ne morejo biti ugodne.

Zanimiv je današnji govor Ljube Jovanoviča. Jovanović je v svojem govoru sicer hvalil sedanjí položaj, vendar je odločno povedal, da bi bil lahko sporazum boljši in perfektniji. Opažilo se je, kako je v govoru omenil SLS in dal slutiti, da radikali nikakor ne odobravajo sedanjega položaja in bi radi, da bi Slovenci sodelovali v novi vladi. Ljuba Jovanović je pri tej priliki posebno naglašal

odločno naglašal stališče SLS glede revizije ustave. Med vrsticami njegovega govora se lahko čita, da bi bilo vsekakor dobro, da se ustava sicer sedaj izvede, vendar pa se mora najti način, da bodo v tej državi vsi zadovoljni. Če Slovenci s sedanjim položajem niso zadovoljni, je treba najti pota in možnost, da se tudi oni kot konstruktiven element zadovoljijo.

Njegov govor se je mnogo komentiral v političnih krogih. Soglasno so vsi politični krogi ugotovili, da se sedaj ustvarjeni položaj ne bo mogel dolgo vzdržati in da bo v najkrajšem času prišlo do novih kombinacij, v katerih bo vprašanje revizije ustave igralo glavno vlogo. Ravno radi tega radikali ne prekinjajo zvez z nobeno stranko v parlamentu, temveč te zveze vzdržujejo, da bi ob ugodnem trenutku lahko stopili s temi strankami v stik.

S tem je seveda dokazano, kar smo trdili, da so v radikalnih krogih mišljenja, da bo Radičeva brbljavost pokopala tudi sedanje kombinacije in da bo na njeno mesto morala priti nova, ki bo prehod k temu, da se tudi hrvatskemu narodu da možnost širokih samouprav za ureditev njegovih kulturnih in gospodarskih interesov.

Konec debate o vladni deklaraciji.

GOVOR LJUBE JOVANOVIČA. — LJUBA JOVANOVIČ POUČARJA NAČELNOST IN NEOMAJNOST SLS. — SLS NI NAPRODAJ. — SLS ZA NOBENO CENO NE ODPSTOPA OD SVOJEGA PROGRAMA IN OD PRAVIC SLOVENSKEGA LJUDSTVA. — RADIKALI VABIJO SLS. — JUGOSLOVANSKI KLUB PREDLAGA NEZAPUPNICO VLADI. — PROTI VLADI GLASOVALA CELOKUPNA OPOZICIJA.

Belgrad, 25. julija. (Izv.) Z ozirom na sporazum šefov parlamentarnih klubov je bila današnja skupščinska seja zadnja o debati o vladni deklaraciji. Dasiravno je bilo prijavljenih več govornikov, so morali mnogi odstopiti, da se je mogla debata končati. Tudi današnja seja je bila zelo burna. Ponovno je prišlo do zelo ostrih spopadov.

Prvi govornik je bil Miša Trifunović. V svojem govoru je polemiziral s predgovorniki Trumbićem, Sušnikom in Davidovičem. Postavil se je na stališče, da se je hrvatsko vprašanje moralo rešiti in da je Radičev preobrat samo pozdravljati.

Po njegovem govoru se je javil k besedi dr. Trumbić, da popravi nekatere neresničnosti Trifunovičevega govora. Ugotovil je, da je sporazum delo dveh strank, da so radičevci kupili mačka v vreči. To ni sporazum, kakor ga zahteva ljudstvo, da se država uredi po volji in potrebah, ne samo srbskega in hrvatskega naroda, ampak tudi slovenskega. Ravno tako popravlja nekatere neresničnosti v Pribečevićeve govoru.

Nato je dobil besedo Ljuba Jovanović. Pozdravlja sporazum. Predvsem ugotovi, da se sedanji vladi očita verolomnost radičevcev napram zaveznikom, na drugem mestu pa, da je vlada proti Slovincem. Dalje govori, zakaj je prišlo do vlade. Ugotavlja, da vlada PP ni mogla dalje obstati, ker ni bila dovolj močna, da bi lahko v skupščini delala. Govori o verolomnosti radičevcev in preide na vprašanje Slovencev ter pravi:

»Dovolite mi, da mogoče tudi razjezim ljudi, ki jih sicer zelo cenim, dasiravno med nami obstajajo programatične in praktične razlike. Vendar moram naglasiti, da je kriva intransigentnost, s katero zahteva SLS revizijo ustave, od katere v nobenem slučaju ne odstopa, da SLS od 1. 1920. zelo težko pride do sodelovanja v vladi.«

Pribečević: »Vi ste želeli z njimi sodelovati!«

»Da, g. Pribečević, jaz sem hotel imeti

vlado, sestavljeno iz radikalov in SLS, od tega nisem nikdar odstopil.« Nato Jovanović pravi, da je težko pri nas, ker nimamo tako velikih strank, kakor so v Angliji in da je težko ustvariti parlamentarno vlado vsled nepopustljivosti stranke, ki se težko prilagodi položaju, ki trenutno nastopi. Pri nas so tla, na katerih se položaji menjavajo, kakor film v bioskopih. S tem je treba računati in vedeti se mora, da smo imeli tekom zadnjih šestih let 14 vlad in ne vem, koliko ministrov. To je škodljivo za državo, če imamo tako burno politično morje, potem lahko ta nepopustljivost in neprilagodljivost zelo upliva na splošen položaj. To pravim radi tega, da se vidi, zakaj je nova vlada sestavljena brez Slovencev. Pa je radi tega rečeno, da je sedanja vlada proti Slovincem?»

Jovanović nadaljuje: »Še ena težkoča je, da niso Slovenci v tej vladi zastopani. SLS se trajno bori za politično kombinacijo. Obvarovala je svoj program in ga varuje. Ravno radi tega pa je postavljena v položaj, da je v današnjem trenutku izključena radi razmer samih, da Slovenci v vladi niso zastopani. To ravno radi tega, ker SLS ne mara zapustiti svojega slovenskega programa. Gospodje od SLS seveda tega ne obžalujejo. Imajo prav. Jaz jim popolnoma verujem, ugotavljam pa dejstvo, da pri nas ni slaba volja, da ne bi pozneje Slovencev povabili. S tem pa ne maram reči, da ne bi bilo dobro, da se ta praznina pri prvi priliki spopolni in da dobi slovenski del naše domovine v tej vladi zastopnike. Bilo bi idealno, če bi bil zadovoljen ves narod, a ne samo en del.«

Jovanović nadalje govori, da bi bilo zelo želeli, da stopi SLS v pogajanja z radikali. V nadaljnjem govoru zagovarja sedanji položaj in obžaluje ponovno, da ni bil sporazum sklenjen na način, ki bi zadovoljeval vse, in na način, ki bi bil boljši. Polemiziral je v nadaljnjem govoru s Pribečevićem in dr. Trumbićem. Končno je apeliral na skupščino, da počaka, da se vidi nova vlada na delu.

Za njim je govoril v imenu zemljoradnikov Joca Jovanović. Pozdravil je sporazum, vendar pa je izjavil, da bodo zemljoradniki glasovali proti vladi.

Kot zadnji je govoril Pavle Radič, ki je v svojem govoru milo prosil, da naj radičevce pustijo pri miru. Kot glavno argumentacijo za nov položaj je navedel »gospodsko« politiko. Nato se je prešlo na glasovanje.

V imenu Jugoslovanskega kluba je poslanec Sušnik predlagal sledeči prehod na dnevni red:

Ker je vlada, ki se nam je predstavila s deklaracijo, to deklaracijo sestavila na nemoralen način, da se je pod izmišljenimi fakti zaprlo celo vodstvo HSS in izsilila kapitulacija celega narodnega programa HSS, ker dalje nova vlada po iz ječe osvobojenem voditelju Stjepanu Radiču brez ugovora razglasa, da hoče v par letih Hrvate in katoličane odtrgati od Rima in spojit s srbsko pravoslavno cerkvijo, ker vladna deklaracija in izdajstvo HSS utrjuje centralistično ustavo, ki jamči Srbom vso hegemonijo, Slovincem in Hrvatom pa onemogočuje kulturni, politični in gospodarski razvoj, ker se je na ta način po krivdi hrvatske stranke notranja ureditev države zopet odložila, ker v deklaraciji ni niti govora o tem, kako se bo neznosno socialno stanje vseh stanov izboljšalo, ker nova vlada niti po sestavi — v njej ni niti enega Slovence — ne daje nobenih jamstev, da se bo ozirala na upravičene zahteve slovenskega naroda, zato predlagam: Vladi se izreka popolno neupanje.

V imenu vladne večine je poslanec Grigin predlagal prost prehod na dnevni red. Pri glasovanju so radikali in radičevci sprejeli Griginov predlog. Proti vladi so pa glasovale vse opozicijske stranke, to je SLS, demokratje (Davidovičevi in Pribečevićevi), zemljoradniki, Nemci in muslimani.

Prihodnja seja je sklicana za ponedeljek. Dnevni red je sledeči: Volitev glavne kontrole in dvanajstine.

Franjo Šuklje:

O naših železnicah.

I.

Konstatovati moram neveselo dejstvo. Neoporečno je dandanes, da je dobro urejeno železniško omrežje podlaga in življenski pogoj gospodarstvu vsakega naroda. In v flagrantnem nasprotju s tem splošno prizanim faktom, kaka apatija vlada pri nas glede najvažnejših železniških vprašanj! Živ krst se zanje več ne zmeni! K večjemu semtertja, o prilikah, ko se po podjetnem privatniku sproži ta ali oni projekt, nekaj rabuke po časnikih, govorjenja po javnih shodih — toda slama hitro gori in hitro ugasne, kmalu se poleže ves ropot in pozabljen je ves projekt!

V teh tužnih razmerah nimamo zabeležiti nobenih uspehov na železniškem polju. Deloma vsled lastne svoje krivde. Italijansko reko: »Chi dura, vince« morda nikjer ne velja tako kakor v železniški politiki. Kdor hoče doseči kako železniško zgradbo, mora biti neprestano za svojim projektom, zasledovati ga mora, recimo, kakor brakir zajca, nikoli ne sme odnehati, poskušati mora na vse načine prodreti z njim, dokler ga ne doseže ter se na dan otvoritve one železniške proge more radevati končnega uspeha! V to svrbo in baš radi tega je pa neobhodno potrebna zasnova jasnega železniškega programa, ki naj obseže vse one proge, kar jih še potrebuje narodno gospodarstvo in državna varnost. Res je sicer, da je tak program in mora biti vsaj deloma menica »auf lange Sicht« ali to povsem naravno nedostotnost daleč odvaga dejstvo, da se je le po jasno določenem programatičnem načrtu mogoče izogibati sicer neizbežnemu preudiju, storjenemu v sedanosti zelo na škodo bodočnosti. Svarilen vzgled nam daje v tem pogledu vzhodna nemška Štajerska. Tam so se železnice zidale kar tja v en dan brez sistematičnega načrta. Poslanec so razveselili svoja volivce z malimi ceninimi železnicami, a to njih veselje ni trajalo predolgo. Kajti ko se je začelo misliti na to, da bi se dopolnile one delne proge ter iz njih sestavila glavna železnica, tako zvana »Wechselbahn«, se je izkazalo, da bi se n. pr. lokalna železnica Fehring — Fürstenfeld morala še enkrat ter čisto z nova zgraditi, ker vsled njenega premalega radija brzovlaki nikakor ne bi mogli voziti po

teji progi. Se enkrat povdarjam, le z jasno določenim železniškim programom se dajo preprečiti slične pogubne zmote!

Iz na kakšni načelni podlagi naj se zasnuje železniški program za našo Slovenijo? Lahko je na to kardinalno vprašanje dati preizkusni odgovor. Le-ta se glasi: Poleg udobne zveze z našo prestolnico, z bujno razvijajočim se Belgradom moramo biti po najkrajši poti zvezani s Sušakom in z Dalmacijo.

S tega vidika je ocenjati že obstoječe železniške projekte, s tega stališča zasnovati nove načrte, s katerimi naj se dopolni železniško omrežje, da bi čim najboljše moglo služiti gospodarskim in političnim interesom.

Stvar je sama po sebi nad vse važna. Storiš sedaj uprav uslugo svoji domovini in svoji državi, ako trezno preudariš ves kompleks dotičnih železniških problemov ter po stvarnem temeljitem razmotrivanju jasno in brez ovinkov narodu poveš svoje mnenje, opirajoč se zgolj na stvarne momente in dane stalne okoliščine. Odkritost in možata iskrenost je pri tej razpravi tembolj domorodna dolžnost, ker je snov dokaj težja, slabo pristopna narodni masi, zlasti kadar jo begajo najrazličnejši interesi. V tem pogledu imamo naravnost klasičen vzgled pri svojemčasni razsvetli kontroverzi o zvezi Slovenije z Jadranskim morjem.

II.

Stik Slovenije z morjem in njena zveza z dalmatinsko progo sta pravzaprav dve ločeni vprašanji; spojit ju je le znani Klodičev projekt, ki z eno kompromisno črto hoče doseči obojni cilj.

Omenjeni poskus inženirja Klodiča, po mojem mnenju danes najodličnejšega slovenskega tehnika za železn. zgradbe, je povzročil nad vse živahno kontroverzo: Kočevje — Vrbovsko ali Kočevje — Brod Moravice? Kakor običajno pri nas, vršil se je boj med privrženci obeh prog glasno in burno s hudim vpitjem in preskromnim stvarnim znanjem, zato pa šestokrat zabeljenim z drzovitim natočevanjem. V tem pogledu so pristaši črte Kočevje — Vrbovsko pač sijajno nadkriljevali ponižne svoje nasprotnike. Kdor je dal prednost takozvani Musilovi prog, postavljen je bil kmalu pred alternativo: »bedak ali lopov«. Tudi meni se je pripetilo, da je ena izmed najznamenitejših »gofelj«, kar jih premore vinorodna Dolenjska, ki je baš takrat zavzemala mesto važnega občinskega funkcionarja, dokaj jasno namigaval, da sem — podkupljen in plačan, ker sem zagovarjal zvezo Kočevje — Brod Moravice!

Historijat cele kontroverze je na kratko tale: Podjetnemu slovenskemu rojaku se je posrečilo pridobiti za študij naše železniške zveze z morjem enega najboljših tehnikov, skoro bi rekel, kar jih premore današnja Evropa. Da moja sodba ni pretirana, razvidi se iz tega, da je dr. techn. Fran Musil danes stavljeni ravnatelj velemera dunaškega. Mož ni samo študiral naših specialnih in topografskih kart: marveč s svojimi inženirji bival je mnogo mesecev na licu mesta, vse je prebrskal, vse opazoval in spoznaval ter se na podlagi temeljitega preiskovanja odločil za spojitev z obstoječo progo Ogulin — Sušak pri Brod Moravicah. Po naročilu domačega konsorcija je izdelal že detajlen projekt, tako skrbno in natančno, da bi se lahko na tej podlagi že jutri lahko pričelo z gradbenim delom.

Njemu nasproti je naš strokovnjak Klodič sprožil misel, s katero je hotel ugoditi dvojnemu namenu: zvezi z morjem in stiku z dalmatinsko železnico. Glede slednje je odlični slovenski železniški inženir Kavčič už bil izdelal generalni projekt Crnomelj — Vinica — Bosiljevo — Ogulin, ki je povsem naraven in razumno lahko izvršljiv. Med te dve projektirani črti, med Mu-

slovo in Kavčičevo progo se urine tedaj Klodičeva kompromisna linija, železniški projekt Kočevje — Staritrg — Vrbovsko.

Kateri izmed teh treh projektov naj obvelja: Po mojem uverjenju je edina pravilna rešitev, da se zgradi oboje progi, Musilova in Kavčičeva, da se odkloni Klodičev kompromisni predlog ter išče preko Kočevja najkrajša zveza z morjem via Brod Moravice, preko Crnomlja, pa najkrajšo zvezo z dalmatinsko železnico via Vinica — Bosiljevo.

In zakaj tako odločno odklanjam Klodičovo črto, dasi drage volje priznavam strokovnjakstvo njenega dušnega očeta?

Pri zvezi z morjem, tedaj s Sušakom mora obveljati načelo, da gre prednost najkrajši prog. Uže dejstvo, da je Musilova črta za skoraj 30 km krajša od Klodičeve, odločuje pri tej železnici, ki nima značaja pohlevne lokalne proge, temveč najsluži velikemu mednarodnemu prometu.

Uvaževati pa je še drugo okolnost. Tudi pri glavnih internacionalnih progah nikakor ni vseeno, ali so potegnjene skozi gospodarsko siromašne pokrajine ali skozi okraje, kateri imajo sijajno bodočnost, ako se jim le podari prometno sredstvo, železniški tir! Dobro poznam vse te kraje in smelo trdim, da je v celi Jugoslaviji malo pokrajin tako blagodarjenih, kakor je baš svet pričeniš z Banjalko ter Broda ob Kolpi in daleč naprej z Gorskimi Kotarci. Ne pozabimo, da se tu razprostira s svojimi pragozdi eden največjih gozdnih masivov cele Evrope, v najbližji bližini Jadrana, dela sredozemskega morja, katero je obdano zgolj od dežel brez šum, siromašnih na lesu, in to počeniš od morske ceste pri Gibraltarju do obrežja Male Azije. Poleg tega izborna vodna sila Kolpe in njenih pritokov, Stalcarski kamen in kar vse še v svojem naročju hrani mater narava!

Ne, pri zgradbi železnice gre beseda poleg strokovnjaka-tehnika tudi in morda celo v prvi vrsti narodnemu gospodarju in ta bode, kakor hitro mu bodo znane lokalne razmere, takoj in brez obotavljanja se odločil za — Musilovo progo.

»Toda kaj pa oni preklicani strmec 25‰,« — mi bodo ugovarjali žarni pristaši zveze pri Vrbovskem. Ne klonim pred tem ugovorom, celo tedaj ne, če bi ga slišal s profesorске stolice na ljubljanski tehniki. Tudi v tem pogledu se je vršil tekem zadnjih trideset let velik prevrat. Ko sem n. pr. pred okroglo 35 leti v dunaškem parlamentu poročal o zgradbi Dolenjskih železnic, bil je v vladni predlogi dopustni strmec na glavni prog Ljubljana — Novo mesto omejen na 12‰, najmanjši radij pa na 250 m. Danes bi bila taka omejitev naravnost smešna, absolutno nemogoča. Zakaj? Ker je strojna tehnika med tem časom tudi zelo napredovala in ker se dandanes izdelujejo težke lokomotive, ki premagajo mnogo hujše strmine. Istina je tedaj, da je na Musilovi prog približno 16 km s padcem 25‰ ali 2.5%, toda sedaj se skoraj pri vseh glavnih progah v goratem terenu uporablja slična napetost in — obrat se vrši klub temu brezhibno. In celo pri projektu, predstavljajočem kos proge, ki veže dve glavni železniški črti, pri katerih je še več strmea od 25 pro mille! Kajti z Ogulina do Sušaka, torej na prog od več nego 100 km prevladuje ta napetost in tudi belokranjska železnica ima pod Semičem, morda po nepotrebnem, isti strmec!

Z vsem prepričanjem zagovarjam tedaj kot najkrajšo zvezo Slovenije z jadranskim morjem črto Kočevje — Brod Moravice, zahtevam pa obenem zgraditev železnice Crnomelj — Vinica — Ogulin, ki naj nas neposredno spoji z Dalmacijo. Stvar je postala aktualna baš v teh dneh, ko bode naš kralj Aleksander

osebno otvoril končni kos ličko-dalmatinske proge. Ganimo se i mi za svoje železnice! In tu se obračam do svojih belokranjskih rojakov! Ponašam se s svojim belokranjskim izvorom, vedno sem se trudil za dobrobit predrage mi pokrajine in sedaj kot starec, ko so precej štetli moji dnevi, naj bi varal svoje rojake z nepremišljenim, napačnim svetom? Ne, z vso odločnostjo izkušnega moža, ki se už 40 let bavi z železniškimi vprašanji, pozivljam zlasti Belokranjce, naj se pridružio akciji, ki namerava po najkrajšem potu Slovenijo zvezati s morjem in obenem pokopnem s solnate Dalmacijo!

Pa česa nam še treba v železniškem programu za Slovenijo?

Prvi vlak na novi jadranski železnici.

Gračac, 25. julija. (Izv.) Točno po programu je danes ob 5.29 prispel prvi brzovlak po novi prog iz Belgrada. Kmalu za njim pa je prispel tudi brzovlak iz Zagreba. Vlak je sprejela na postaji ogromna množica ljudstva, zastopniki oblasti in občine. Goste je pozdravil predsednik občine in je v svojem nagovoru poudarjal pomen nove proge za našo državo.

Pagjene, 25. julija. (Izv.) Ob novi prog iz Gračaca do Pagjene je vse v zastavah. Ljudstvo je ob prog pričakovalo prihoda novega vlaka in goste burno pozdravljalo. Ob prihodu vlaka v Pagjene je pozdravil oficijelne zastopnike veliki župan dr. Sporović ob navzočnosti številne množice iz vasi in okolice.

Split, 25. julija. (Izv.) Danes ob 18.54 je prispel v Split prvi brzovlak po novi prog preko Gračaca iz Belgrada in malo časa za njim tudi brzovlak iz Zagreba. Ob prihodu novega vlaka je čakala na postaji ogromna množica ob navzočnosti zastopnikov vseh civilnih in vojaških dostojanstvenikov in je sprejela slavnostni vlak z burnimi ovacijami. Goste je pozdravil mestni načelnik, nakar so se mu zahvalili navzoči ministri in oficijelni zastopniki.

Split, 25. julija. (Izv.) Danes so prihajali v Split gostje in izletniki od vseh strani, da prisostvujejo svečanostim, katere so prirejane ob priliki slovesne otvoritve nove zveze Dalmacije z jadranskim morjem. Prvi izletniki so dospeli na ladji »Kosovo« iz Sarajeva, nato pa preko Sušaka na ladji »Boka« akademiki vseh univerz v državi. Ob 18. pa je pripeljala ladja »Zagrebec« številne udeležence — člane »Jadranske Straže« — iz Belgrada. Mesto in vse luke so krasno razsvetljene. Zvečer ob pol desetih je priredila mestna občina na čast udeležencem svečano večerjo. Jutri zjutraj pričnemo številne svečanosti na čast došlim gostom in bodo odprte z veslaškimi tekmami za prvenstvo države. Ob 9. dopoldne bo slovesno odkrit spomenik književniku Maruliću, ob 10. pa se odpre razstava »Jadranske Straže«. Opoldne se ob prisotnosti gostov slovesno otvori nov etnografski muzej. Za popoldan so na sporedu veslaške tekme mornarjev in ogled starodavnosti mesta Splita. V ponedeljek se slovesnosti nadaljujejo, mestna občina pa bo povedla goste, da si ogledajo okolico Splita in splitske luke.

Važna seja Jugosl. kluba.

Belgrad, 25. julija. (Izv.) Danes je imel Jugosl. klub sejo od 5—7. Udeležil se je seje tudi bivši hrvatski narodni poslanec dr. Janko Šimrak. Na seji se je razmotrivalo o položaju, ki je nastal vsled kapitulacije HSS.

Dr. Šimrak je poročal o dobrem razpoloženju hrvatskih mas napram zavedni, dosledni hrvatski politiki Ljudske stranke ter izrazil nado, da bo imela poživljena akcija mnogo uspeha. Klub je storil v tem pogledu važne sklepe. Končno je bilo sklenjeno, da se bosta orlovskega zleta v Splitu udeležila kot zastopnika kluba narodna poslanca Anton Sušnik in Ivan Brodar.

Pismo posl. Smodeja Pavlu Radiću.

Belgrad, 25. julija. (Izv.) Poslanec Franc Smodej je poslal danes Pavlu Radiću sledeče pismo:

»Gospod minister! Zastopniki Vašega parlamentarnega kluba so v odseku za tiskovni zakon zavzemali proti temu zakonskemu predlogu ostro in stvarno stališče, ko je bil Vaš klub v opoziciji. Prepričan sem, da Vaš klub v stvarnem oziru ni spremenil svojega mišljenja glede tega zakonskega predloga na splošno in glede posameznih njegovih členov. Ker pa noben član Vašega kluba ne prihaja k posvetovanjem ožjega odseka za spremembo tega zakonskega predloga in nosi Vaša stranka vso odgovornost za ta zakon, si usojam Vas opozoriti, da so kljub dolgotrajnim pogajanjem z vladno večino ostali mnogi členi zakonskega načrta nespremenjeni, tako da je tiskovna svoboda ogrožena.

Zato Vas prosim, da spravite v ministrskem svetu vprašanje tiskovne svobode na dnevni red in vplivate, da vlada spremeni dosedanje v mnogih zelo važnih vprašanjih intrasigentno stališče. Opozarjam Vas zlasti na čl. 9., 49., 50., 57., 71., 73., na strašno visoko določene kazni in na vprašanje odškod-

nine po zaplembi lista, posebno na čl. 74., ki je bil sprejet kot predlog opozicije, pa ga hočejo zastopniki vladne večine z bistvenimi spremembami napraviti popolnoma iluzornega.

Pričakujoč Vašega odgovora, beležim z odličnim spoštovanjem

Franc Smodej,

narodni poslanec in podpredsednik Jugoslav. novinarskega združenja.

VRNITEV NUNCIA PELLEGRINETTIJA.

Belgrad, 25. julija. (Izv.) Danes se je vrnil v Belgrad papeški nuncij Pellegrinetti in zopet prevzel svoje posle. S tem so zopet ovržene laži liberalnega časopisja, ki je ob priliki, ko je nuncij odšel, razbojnalo, da se ne bo več vrnil, češ, da ga je sv. stolica odpoklicala. Tu se vidi, koliko je dati na fakte vesti liberalnega časopisja.

Položaj v Maroku.

Fez, 25. julija. (Izv.) Čete, ki so prodirale vzhodno od Ain-Aika ob obrežju Werge, so potisnile sovražno črto na daljavi 20 km nazaj. Tudi na črti 25 km severno od Feza so bile Abd-el Krimove čete potisnjene nazaj.

Pariz, 25. julija. (Izv.) General Sauli, ki je proučeval te dni položaj na bojišču v Maroku, je izjavil, da se je položaj za francoske čete jako izboljšal.

PISMO ABD EL KRIMA FRANCOSKEMU PARLAMENTU.

Kairo, 25. julija. (Izv.) Egipčanski časopis »Al Sissal« priobčuje pismo Abd el Krima na francoski parlament, v katerem pravi, da ne misli na nikakršne osvojitve, ampak da se bori samo za neodvisnost riške zemlje. Dalje oporeka, da bi bili Evropejci ali boljševiki udeleženi na boju proti Francozom. Abd el Krim izraža francoskemu parlamentu spoštovanje in simpatijo ter željo po miru.

Poravnajte naročnino!

V tem je prišel Tinta. »Z voza doll Je vse zasedeno. Vozovnice so že drugi potniki naročili iz Karlovca!«

Trojica leze iz avtobusa. Pristopi Ličan, slok, mrkogled, oblečen v volčji kožuh in ponuja »kola«. Suha konjiča povešata pred vozom glave. Voz je iztesan približno po vzorcu onega, na katerem so Filistejci vrnili skrinjo zaveze. »Kako daleč je do Plitviških jezer?«

»Samo 24 kilometrov; vozili se boste sijajno. Iz letošnje detelje sem napravil sedež.«

Pravda hodi okrog voza, Dinar vprašuje po ceni, Poštenko ogleduje Ličana in motri razdaljo od pračloveka do njega.

»Tinta, išči kaj bolj pripravnega,« veli Pravda. »S to brkljarijo ne prevozimo niti v treh urah te poti.«

Tinta beži na pošto.

»Kako bi prišli na jezera?«

»Če hočete, telefoniram po avtomatu.«

»Prosim.«

»Halol!«

»Ima čas avto?«

»Koliko stane?«

Tinta čaka.

»400 dinarjev,« pove telefonistka.

»Mnogo je,« se čudi Tinta.

»Morda kaj zmešetarim,« se ponudi gospodična pri telefonu in motri Tinto, ki ni razodeval bogastva.

»Ne popusti niti pare.«

»Dobro, če ne popusti, kaj hočemo. Na ročice, da pride takoj.« Tinta hoče z žalostno lupčijo pred gosposodo.

Fortunat Veja: *Triglav* V deželi hajdukov.

I.

Štirje, in sicer: Janez Pravda, Jože Dinanar, Lambert Poštenko in France Tinta so se sneli z vseh vetrov in se odpeljali skozi Dolenjsko, kjer v Novem mestu niso prizanesli cvičku in klobasam, v Semiču skoro popadali skozi okna, ko so se vozili skozi te božje jaslice, kakor jih menda ni pod milim Bogom nikjer več, v Crnomlju si od fantka iz optnega koša nakupili hrušk, zelenih in trdih, ki so posedale Pravdi tako črveno neprijetno, da ni bilo nikoli dovolj slivovke na to divje prebavljanje. Da bi se bila smilila ob tem kipenju nezrelega mošta sopotniku Poštenku, ki je z američansko mirnostjo prebiral angleški časopis in pretuhtal dolgot golenice najzadnje izkopanega pračloveka, o tem ni da bi govoril. Niti po toči razklestana koruza in uničena strn tam krog Karlovca ga nista genili in mu izvili pozornost od »najmlajšega« pigmeja. Kljub tej zaljubljenosti v pračloveka pa je švignil v Ogulinu kot podlasica v natrpan vagon in pri tej priliki dobil sedež v liškem vlaku, dočim so njegovi trije tovariši stali v gneči na ozkem hodniku. Toda motil bi se, kdor bi sodil, da je Poštenku samo za prajudi in pralovce. Ko je vstopila v Oštariji (to je ime postaje brez krčme) neobgljena mati z dojenčkom in so vsi sedeči potniki gledali sramežljivo v tla, je Poštenko kot pravi

srednjeevropski človek (takrat le slučajno na robu Balkana) naglo vstal in ponudil dojnici svoj sedež. Vsi sedeči so ga s priznavalnimi pogledi pohvalili in na obličju si jim bral hinaravski: »baš jaz sem se mislil ogniti, česar jim niti dojenček, ki je delal z nogicami vaje za nogomet, ni verjel. Seveda najmanj pa Janez Pravda, ki se je bavil mimogrede tudi z jezičnim dohtarstvom in je presneto znal brati ljudem z obrazov. Zato se je vsa četvorica zagledala v pokrajino, v zadnje odrasleke vojaške granice. Prvo polje: morje leskovega grmovja. Drugo širno valovje: morje praproti. Izmed nje molli sloki hrbet buše, tamkaj dva konjska grebena in tamkaj se premiče nekaj belega, kakor pene na zeleni vodi: kožuhi ovca. Janez Pravda (on je veleposestnik!) zabavlja na vse vlade od prvega hrvaškega kralja, preko sv. Štefana do Svitozarja, ki so kdajkoli imeli kaj govoriti o tej deželi in so trpeli tako zanemarjenost. Ob prog stoje pastirji. Ko bi ne gledale na dan bose, od hladnega dežja rdeče noge, bi mislil, da je strah. Zakaj tako dovršeno strgane obleke si ne moreš zmisлити na živga človeka. »Sin pračlovekov«, vščipne Poštenka pisun Tinta. »Razjokal bi se,« je poprijel odgovor Pravda, »in bi one, ki delajo politiko jake roke, sredi te lačne dece in pušče agrarno reformiral z dvajset in pet in še z eno več.« »Turška drajna,« ga tolaži Poštenko. — »Seveda, včeraj opoldne so odjezdili zadnji osmani iz te praproti!« — Molk. — Vlak rine v hudem vsponu v gorovje Kápele. Vrtovi so v megli. Po go-

zdovih se vlačijo leni kosmi sivorja. Postaje Draga, Jesenica, Javornik govore z imeni, kje smo. Stotisoči oralov — samo gosta, zrela šuma! Debele jelke-sušice umirajo od starosti. In vse te nepregledne milijarde bogastva okrog zaj odolino za dolino, kjer čepe revne bajtice in gledajo izza zelenega, revnega ječmena gori do roba šume; dlje ne smejo. Tam se začneja »država«. »Samo zreli gozdi,« se je prvič oglasil Joža Dinar. »Tako bogata je domovina, da bi že smeli biti nižji davki.« »Kaj nižji,« se je zdajci razhudil Pravda, ki je z očmi računil kubike, »ne nižji, ampak vsak državljan, ki tolče edinščino po tej praproti, bi moral imeti življenjsko rento kot kak banakar, ko bi se razumom gospodarilo.« »Gotovo so v teh prašumah še nepreiskane votline. Morda bi se dobilo kako okosje pra...« ju je miril Poštenko. »Prahajduka,« ga je presekala Tinta in pograbila kovčeg. Sprevodnik je zaklical: »Vrhovina.«

II.

Joža, Janez in Lambert so se utaborili v poštnem avtobusu, Tinto pa poslali po vozne listke (imenovali so ga za potnega maršala).

»Listke, gospodje,« vpraša sprevodnik.

»Jih prinese naš potni maršal,« razloži Pravda.

»Kdo je to?« jih pregleduje sumljivo sprevodnik.

»Noš poštni maršal,« ponovi vse bolj vpludno Poštenko.

»A, znam ja,« se odreže šofer. »hrvatski se kaže dinstman.«

Dnevne novice.

DVIGNIMO DELAVSKE VRSTE!

»Krekova socialna šola« prične z oktobrom svoj pouk kot posebna delavski vzgoji posvečena in v okviru »Krekove mladine« osnovana institucija našega kršč. soc. delavstva. Na zadnjem junijskem kongresu našega kršč. soc. delavstva je bila ta misel v posebnem referatu obdelana, s posebno resolucijo podprta ter posebnemu pripravljalnemu odboru izročena, da jo še letošnjo jesen oživo-tvori. Po dosedanjih pripravah sodeč bo z gotovostjo došlo do toliko potrebne delavsko vzgojne šole po nazorih kršč. socializma, kakor ga je bil razvil med nami naš nepozabljivi »oče delavstva« dr. Krek. Prijatelji našega delavstva bodo nadaljevali delo, ki ga je Krek vsako leto vršil med ljubljanskim našim delavstvom v posebnem social. tečaju vsa zimo. »Krekova soc. šola« bo skušala poglobiti med delavstvom, zlasti pa med delavsko mladino, socialno mišljenje in nuditi temeljito znanje vsega, kar naše delavstvo danes nujno potrebuje za pravo razumevanje sodobnih naraščajočih se socialnih problemov, odpirala bo našemu delavstvu solidne vidike za razvoj sodobne in zgodovinske družbe. Našemu delavstvu treba dati trdnih temeljev za solidno socialno delo med slovenskim in po njem tudi med ostalim jugoslovanskim delavstvom. Delavstvo danes čimdalje bolj sprejeda, da se mora samo duševno dvigniti, če hoče rešiti tiste socialne naloge, ki jih mora po svojem poklicu le ono samo rešiti iz svoje moči in s pomočjo prijateljev iz inteligenčnih vrst.

Upamo, da je med našo inteligenco in mlajšim naraščanjem še dovolj živega spomina na Krekovo veliko socialno prerajajoče delo; zato tudi pričakujemo, da bo iz hvaležnosti do tega slovenskega velemoža in delavskega očeta z vsa razpoložljivo silo podprla vse hvalevredno vzgojno delo nad našim delavskim naraščanjem.

Naj pride zopet svež veter v naše kršč. socialne vrste, naj zaveje iznova krepak duh Krekove šole med našimi mišljeniki.

Prijatelji, pomladimo se vsi v Krekovem duhu!

30letnico mature iz leta 1895. so obhajali 7. in 8. julija 1925 gospodje, ki so leta 1895. na stari gimnaziji v Ljubljani dovršili svoje srednješolske študije. Leta 1895. je bilo v 8. gimn. razredu v a-oddelku 34, v b-oddelku 40 maturantov, skupaj 74. Tekom 30 let jih je umrlo iz a-oddelka 10, iz b-oddelka 12, skupaj 22. Živih je v l. 1925. iz a-oddelka 24, iz b-oddelka 28, skupaj 52, t. j. 70.27%. Izmed sošolcev je bilo: 25 odst. duhovnikov, od teh 19 odst. v dušnem pastirstvu; profesorjev 17%, zdravnikov 9%, političnih uradnikov 9%, železničarjev 8 odstotkov. Izmed sošolcev duhovnikov jih je umrlo 8: Jurij Kržišnik, kaplan v Crnem vrhu nad Polh. gradcem; Jernej Perjatel, župnik v Podkrajju; Josip Perz, župnik v Borovcu na Kočevskem; Iv. Traven, ravnatelj Zadruga gospodarske zveze v Ljubljani; Josip Potokar, župnik v Tržiču; Ivan Florjančič, kaplan v pokoju na Raki; Anton Abram, župnik v Košani; Ivan Hrovat, župni upravitelj v St. Ožboltu v Crnem grabnu. Po službi je izmed živih danes: 1 gimn. ravnatelj v St. Vidu, 6 profesorjev: v St. Vidu ozir. Krapju na učilišču in na vseučilišču v Ljubljani, župnikov je 11; 1 je župni upravitelj, doktorja sta 2, konzistorialni svetnik 1, duhovni svetnik 1. — Tridesetletnice se je udeležilo 29 sošolcev: iz a-oddelka dr. Demšar Jernej, Grasselli Leon, Jerič Alojzij, Laschan Maks, Mihelič Gvidon, dr. Tičar Jožef, dr. Tomažič Ivan, dr. Treo Luce in Zemlja Franc; iz b-oddelka so prišli: Arh Luka, dr. Breclj Anton, Budan Lambert, dr. Demšar Jožef, Gabrijel

Karel, dr. Goršič France, dr. Jesenko Fran, Koritnik Anton, dr. Lapajne Živko, Logar H., dr. Mayer Ernest, Paternoster Milan, Pengov Franc, Petrič Ivan, Smrekar Ivan, Štefin Karel, Sulgaj Alojzij, Vodnik Hinko, dr. Vončina Franc, Watzl Franc. — Popoldne 7. julija je fotograf pri hotelu Tivoli jubilarne fotografiral, zvečer so v prijetnem razpoloženju v Zvezdi obnavljali spomine 30 let in je g. dr. Goršič podal statistiko. Obnovili so prijateljsko zvezo za bodočnost. Popoldne 8. julija ob 9. uri so bili navzoči v šentpeterski cerkvi pri sv. maši in molitvah za mrtve sošolce, opoldne in popoldne pa so pohiteli v Ajmanov grad pri Sv. Duhu poleg Skofje Loke, kamor jih je povabil sedanjí graščak sošollec dr. Jernej Demšar. Tovariš J. Petrič pa je vsakemu dal kot spomin — fotografijo stare Vodnikove gimnazije. Jubilanti so v teku teh 30 let obhajali tudi 10. in 25letnico mature, vselej v Ljubljani. Daj Bog vsem jubilarom v zdravju dočakati 40letnico mature!

Ponarejene 1000dinarske novčnice. Iz Mažarske so zopet začeli prihajati ponarejeni tisočaki. Naše oblasti sumijo, da ima svoje prste vmes isti Ignacij Šisler iz Sombora, ki je bil kolovodja ponarejalske družbe, katero so oblasti lani razgnale, pri čemer je pa Šisler ušel.

Za III. gorenjski orlovski tabor v Radovljici dne 9. avgusta 1925 se je prijavilo že veliko število gorenjskih narodnih noš, ki bodo nastopile v spredu. Pripravljajo se posebne skupine iz Bohinja, Gorij, Bleda, Dovij, Moistrane, iz skofjeloške okolice in drugih krajev. Iz tega posnemamo, da toliko tako pestrih in krašnih narodnih noš že dolgo nismo videli, kakor jih bomo 9. avgusta v Radovljici. Da bo ta največja letošnja orlovska prireditelj čim slikovitejša in tem veličastnejša, vabimo tudi ostale kraje in prijatelje, da se čimprej odločijo in se s posebnimi skupinami udeležijo III. gorenjskega orlovskega tabora. Vsaka župnija, vsaka občina naj postavi lastno skupino. Prepričani smo, da ne bo nikomur žal. Zato 9. avgusta vsi v Radovljico na III. gorenjski orlovski tabor!

Canadian Pacific Railway - družba sporoča: Kanada je dežela velikih ravnin z modrimi jezери in obširnih, še neizrabljenih pragozdov na zapadu. Nudi vse možnosti razvoja za podjetne ljudi, kakor je bilo to v Zedinjenih državah pred nekako 30 leti. Letošnja žetev je malo boljša kot lani in nove moči so potrebne v tej mladi prostorni zemlji, zato želi kanadska vlada, oddelek za kolonizacijo, novih poljskih delavcev iz Evrope, ki bi se morali takoj oglašiti pri zastopstvu največje kanadske železniške družbe Canadian Pacific Railway Co., Ljubljana, Dunajska cesta št. 31. Morajo biti namreč že do 15. avgusta na kanadskih tleh. Letos je tudi ugodna prilika za naše rojake, da posetijo v Kanadi svoje, tudi za dalje časa, ker je Canadian Pacific uvedla za te posetnike posebne znižane cene za povratno vožnjo v Kanado in nazaj preko Quebeca ali starega prestolnega mesta Kanade, Montreala. Vsa pojasnila o Kanadi pri gornjem zastopstvu.

Občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. V soboto, dne 25. t. m., se je vršil ob 9. uri popoldne v sejni dvorani mestnega magistrata občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. Občnega zbora se je udeležilo 31 delegatov (19 delegatov nameščencev ter 12 delegatov službodajalcev). Z ozirom na zadostno število navzočih delegatov je bil občni zbor sklepčen. Predsednik dr. Vedernjak otvoril zborovanje, pozdravi delegate ter imenuje za verifikatorje gg. Bukovca in dr. Golio, za zapisničarja pa g. Vrančiča. Nato so se vršile naknadne

volitve. Nato predsednik poročilo o delovanju načelstva, upravnega odbora, rentne komisije, komisije za novi zakon in gradbenega odseka. Iz poročila načelstva posnemamo, da je lani g. minister za socialno politiko odobril pravilnik o draginskih dokladah. Komisija za izdelavo novega zakona in statuta je izdelala načrt za novi zakon. Reorganizirala se je poslovalnica zavoda v Splitu. Število zavarovancev je znašalo lani 7435 (leta 1920. 7800). Število iz zavarovanja izločenih nameščencev je naraslo na 7909 koncem leta 1924. Pri naložbi imovine je omeniti znižanje obrestne mere za 2 odstotka. Gradba zavoda v Mariboru se bo spravila pod streho še to jesen. Uradnikov ima zavod 19 in 1 slugo. Poslovni prebitek za l. 1924. znaša 20.338-03 Din, ki se da: 13.558-69 Din skladu za zvišanje rent in pokojnin ter ostanek varnostnemu zakladu. Poročilo načelstva so delegati z odobravanjem vzeli na znanje. Načelstvu se je izrekel soglasno absolutorij s pohvalo. Pri slučajnostih so posegli v diskusijo gg. Vrtovec, ing. M. Suklje, Urbancič, dr. Jeroš in Stermečki. Sprejeti so bili predlogi: da naj se načelstvo pobrija za izvedbo valorizacije rent in za gradbo stanovanjske hiše v Splitu. — Občni zbor je bil zaključen opoldne.

IV. delavski mladinski zbor »Krekove mladine« v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 2. avgusta 1925, ob 9. uri popoldne v Reko-delskem domu v Ljubljani. Spored: 1. Delavski mladinski zbor. 1. Otvoritev in pozdrav. 2. Naloge »Krekove mladine«. Referira Josip Gostinčar. 3. Krekova socialna šola. Referira dr. Andrej Gosar. 4. »Krekova mladina« in strokovna organizacija. Referira Ivan Gajšek. 5. Delavski tisk. Referira France Žužek. — II. Občni zbor. — Vsaka podružnica je obvezana poslati na mladinski zbor svoje delegate. Člane bližnjih podružnic in prijatelje naše mladine pa vabimo k obilni udeležbi.

Javno opozorilo. Pravilnik za uslužbenca Okrožnega urada za zavarovanje delavcev predpisuje četrtletno kvalifikacijo, ki jo je uradnikom priobčiti. Sedaj smo že v tretjem četrtletju, pa še nihče ni prejel kvalifikacije. Naj se vendar zgane g. vodja urada in stori svojo dolžnost. Ali pa tiči morda za tem kak namen, da kvalifikacijo zavlačuje? — Eden za več drugih.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani. S 1. oktobrom 1925 se otvori XXIV. tečaj gospodinjstvo šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg veronauka, vzgojevolja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino. Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse, 500 Din. Pouk sam je brezplačen. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvnih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, štiri srajce, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 serviete in jedilni pribor (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto; 2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko

izpričevalo); 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. navesti, kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosednji glavni poklic; 5. predložiti posestni list, potrjen po davčni oblasti; 6. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo stroške šolanja; 7. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. — S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnorodno pisane, nekolikove prošnje za sprejem naj se vpošljejo vsaj do 15. avgusta 1925 Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani. Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je število gojenk posebno z ozirom na namen gospodinjstvo šole same le omejeno.

Posirovela mladina. Pod tem naslovom je poročalo »Jutro«, da sta bila aretirana 20-letni Feliks Novak in 14letni Mihael Zalokar, ker ju sumijo, da sta napadla dve dekleti, ki sta se vračali zvečer iz tovarne platnenih izdelkov v Jaršah proti domu. Orožniki so priveli nevarna zločinca vklejena kot hudodelca k sodišču v Kamniku. Tode že po prvi preiskavi se je uveril kamniški preiskovalni sodnik, da fanta nista taka hudodelca in ju je izpustil iz preiskovalnega zapora, posebno pa še, ker se je uveril po zaslišanju raznih prič, da sta dva sploh nista bila pri tem dogodku udeležena. Dokazala sta namreč, da sta bila v istem času popolnoma drugje, kot jima pa očita prva obtožnica. Pri tem omenjamo po podatkih domačinov in poznavalcev domačih tamošnjih razmer, da se vračajo včasih nekatere skupine deklet, delavk tovarne platnenih izdelkov v Jaršah, tako fantovsko glasno, da ni čuda, če privabijo v bližino drugi spol.

Vila Santa Maria della Pietà za »Propaganda Fide«. Vatikan je kupil vilo Santa Maria dela Pietà v Rimu za 40 milijonov lir. Preuredi jo v zavod za gojenje kongregacije »Propaganda Fide«.

Prežrnata tatvina. Na Uršnih selih je ukradel že večkrat kaznovan hlapec brez stalnega mesta, ki se je potikal že del časa brez posla po okolici, Ivan Senica, posestniku Ivanu Jaksetu izpod njegovega kozolca lahek tovarni voz in eno konjsko opremo. Fanta so videli prejšnji dan okoličani z enim konjem brez vprege in voza, katerega je gotovo kje ukradel. Podjetni tat si je poiskal nato pri Jaksetu še voz in konjsko opremo in se je odpravil bržkone na Hrvaško. Voz in opremo cenijo na 5000 Din, koliko je vreden ukradeni konj, se pa ne more ugotoviti, ker se niti ne ve, čegav je. Fant je po opisu očividcev star okrog 25 let, je srednje velik, ima črne lase in brke in šepa na eno nogo. Oblečen je bil v čedno črno obleko.

Zločini proti pravosti in javnosti. Italijanski minister za notranje stvari je razposlal na prefekte okrožnic, v kateri jim naroča, naj nemudoma poskrbe za to, da listi ne bodo več objavljali poročil o zločinih proti pravosti. Obласти ne smejo dajati o teh zločinih časnikom nobenih obvestil. Okrožnica naglašja, da se s takimi poročili vzbujajo v ljudeh, ki so moralno slabi in nagnjeni k zločinom, strasti in težnja, da opisana dejanja posnemajo. Dejansko se ob vsakem takem slučaju slični zločini pomnože. Obласти morajo najstrožje paziti, da ne pride v javnost več nobeno poročilo o zločinih, ki žalijo čut sramu. — To je enkrat ukrep, ki je vreden, da bi ga posnemali povsod. Časništvo, ki živi od opisovanj najzločnejših in najnižkotnejših zablod človeške narave, je prava okuževalnica duhov, posebno mladine. Proti taki zlorabi časništva bi moral vsati odpor v časništvo samem.

Pri negovanju z »Neosan«-kremo dobi Vaša obutev elegantno lice. 1920

»Čakajte! Za avto zahteva garancijo. Kako mi daste?«

Tinta se popraska za ušesi.
»Morda sebe, gospica?«
Telefonistka se hudomušno nasmehne, ko se ozre v Tintovo zmrdano lice.
»Bolje bo, če mi kar plačate.«
Tinta ji odbrenka kovače na polico in gre.

Dan zameži, burja vleče, da mendrajo od mraza po pesku. Ko bi jim ne pomolil roke iz krčme žarki dalmatince, bi ozeblili. — Za poldrugo uro pritrobi avto. Burja piska, Pravda se tisne k šoferju, Dinar si zavihne ovrtnik in si zatisne nosnice. (On je namreč prepričan, da se človek prehladi edino skozi nos.) Avto skače po kotanjah, Poštenku frfotajo lasje, vsi molče, samo on prepeva: »Jaz pa 'no kajžico mam...«

V Ljuskovcu prižge šofer luči. Tih, pravoslavno selo se ne gane. Iz vež sije žar večernega ognja. Tako molči selo že od tedaj, ko so davni dedje pribežali pred polmescem od Prizrena in se skrili v to gozdno korito. — Cesta je čezdalje lepša. Zdi se, da avto pada, — tako beži navzdol; temni gozdi se stisnejo tik do ceste, pred žarometi se lesketa listje in cvetje — pravi magični film.

»Jezero!« zakliče Poštenko.

Temna gladina prvega, Proščanskega jezera se zablika in takoj ugasne. Avto je krenil po ovinku na desno. In od tamkaj je na 10 kilometrov dolgi poti napravil 130 ostrih krivulj ob jezerskih zalivih. Na cesti ni žive

duše. Ob desni molči gora in gozd, ob levi brni šum slapov, ki se pretakajo od jezera do jezera, šestnajstkrat v tisoč curkih, dokler se ne izlijo ob 70 metrov visokem slapu Plitvice z njo vred v Korano, ki si sredi navpičnih sten grize pot na sever.

Pred hotelom nad največjim jezerom Kozjakom obstanejo. Iz dvorane donita klavir in gosli. Ena sama lučka se sveti v daljavi kraj jezera. Povečerjajo in posedejo. Kakih petdeset gostov se živahno zabava v strogo ločenih skupinah. Goslar jih vabi s čudovito mimiko k plesu. Prvi par se vrti — počasi, tipaje; plavajoči izprehod je to. Jože Dinar, slovenski Zaporozec, gleda, gleda — in uživa...

Polnoč. Gostje odidejo; še par vzklikov, smeh na verandi — človek umolkne; skozi odprta okna pojo slapovi. Na oknu sloni in gleda v oblačno noč Poštenko — ter si v zbor šumov žvižga: »Jaz pa 'no kajžico mam...«

III.

Nedelja. Maršal Tinta leži, gleda v strop in premišljuje črnomaljske hruške, ki jim sama pristna hrvaška slivovka ni mogla ukrotiti revolucionarne narave.

»Je že dogovorjeno!« se vljudno pritiho-tapi v sobo do Tinte Poštenko. »Alo, kvišku! Samo 450 dinarjev nas bo stalo in bomo pri maši.« »Če je tako božja volja —« je zagodrdnjal Tinta in se dvignil.

»Da, tako je.« Poštenko je stopil k oknu in navidez zabaval čemerne pisuna Tinto. V resnici pa je le diplomatično prebrisano

stražil lenuha, da mu ni ušel nazaj v posteljo.

»Da, da, zanimiva reč. Sami katoličani so v hotelu. Ko sem jih izpraševal, kje bi bilo mogoče biti pri maši, so jim odpovedali vsi vozni redi za avtobuse in pošte, vsa njihova, resnično velika vljudnost je bila v hipu tako zbegana, da so se topo spogledovali — in ko sem ravnatelja nagovoril angleško — ni vedel plačilni natakari nič pametnejšega ukreniti, kakor da mi je prinesel zvezek konverzacijskega leksikona, se poklonil in prijazno menil: morda tukaj kaj najdete. Ti moj Bog!

Edino blagajničarka je bila toliko orien-tirana (ona je Slovenka), da je skrivoma razodela: odkar sem tukaj, mašujem na ta način, da vzamem ob nedeljah iz žepa praškega Jezuščka in si ga denem predse na mizo...

Avto je zdrčal s katoličani proti jugu: klanec, dolina, hrib — leska, praprot — v ravninah skromne njive, v ozadju državni gozdovi.

»Tu, glej, katoliška cerkev.« pokaže šofer sredi Priboja na belo cerkvico.

»Stoj!« veli Poštenko. Iz hišic stopajo ljudje.

»Kje je mežnar?« pobara Lambert točno po slovensko.

»Evo me!« se javi mož izpred vrat in plane k vozu.

»Ali bi mogli tu imeti mašo?«

»Seveda, če znate!«

In Poštenko ima to lastnost, da ne zna samo skoro vseh evropskih jezikov in neko-liko zamorščine po vrhu, ampak zna tudi maševati. »Izborna!« je skotil iz voza in se na-

potil s cerkovnikom v cerkvico. Občinstvo, to se pravi Pravda in Jože sta šla za njim, narod pa je od daleč stal in gledal. Tinta se jim je izneveril in nesel radovedni nos v hišo. Te graničarske kočice! Za dober čebelnjak velike so, lesene, tih in ponižne.

»Kako živite?« je sedel Tinta poleg gospodarja na trinožni stolček k ognju, ki je gorel brez ognjišča kar na tleh v vežici.

»Živi se, kako Bog da i dura se.«

Tinta mu je ponudil cigareto in mu hotel prižgati.

»Pa nemoj!« Segel je po ogorek pod ko-tel in prižgal obema.

»Zelo štedite,« si je razlagal Tinta, ko je spravil vžigalice.

»Moramo. Pa je tudi bolj zdravo od ži-vega ognja.«

»Koliko imate posestva?«

»Pol orala in kravo in kozov.«

»In družine?«

»Pet otrok in ženo.«

»Težko življenje.«

»A, bilo bi, ko bi se kaj zaslužilo. Prvi smo šli po svetu v Nemčijo, Pešto, Ameriko, danes nimamo kam in nihče se za nas ne meni.«

»In ti ogromni ogzdi?«

»Državni so in ni zaslužka v njih. O, mi bi delali! Pa se nihče za nas ne briga. Upali smo v Radiča, pa ni nič. On je trdil, da je kmečki človek, pa Bog ve. Beseda je poceni. — Ali bi izvolili nekoliko mleka? Izvrstno je?«

»Hvala lepa!«

Iz Ljubljane.

Cerkveno odlikovanje. Tajni komornik Nj. svetosti (cubicularius intimus adlectus supra numerum) je po posredovanju generalne prokure salezijancev v Rimu postal vlč. g. kanonik dr. Alojzij Merhar. — Čestitamo!

Umrli so v Ljubljani: Mihael Anžur, nočni čuvaj, 66 let. — Josipina Šumi, kočarjeva hči, 5 mesecev. — Rudolf Zihnerl, trgovec, 32 let. — Joško Sušnik, železničarjev sin, 4 mesece. — Stefan Pravgyik, finanč. ravnateljstva pomožni uradnik v pok., 75 let. — Marija Mivc, posestnikova žena, 49 let. — Josip Kastelic, šrota, 4 mesece. — Ivan Kozmenko, mesarski pomočnik, 34 let.

Snaga in red po gostilnah. Nekatere gostilne so morale pred nedavnim časom napraviti vodovodne pipe v svojih točilnicah, da se kozarci in steklenice sproti splakujejo v popolnoma čisti in vedno sveži vodi, ki po uporabi tudi sproti odteka po odvodnih cevih. Ta odredba je gotovo vse pohvale vredna. Ni pa pravilno, da so morali samo nekateri vpeljati to res higijenično novost, drugi pa lepo v miru in nemoteno v škafo splakujejo kozarce in steklenice in to v vodi, ki se morda enkrat na dan menja, ali pa še ne. Ni čuda tedaj, če se v takih gostilnah dobe na ustnicah različni spuščaji, katere je včasih prav težko odpraviti. Merodajna oblast naj bi se zanimala za take pojave, ter gledala na to, da se uvodoma omenjeno splakovanje kozarcev uvede v vseh gostilnah brez vsake izjeme!

Solnečne plahte. Pred nekaterimi trgovinami so solnečne plahte komaj 1,70 m visoko od tal pritrdjene. Ta po cestno-polijskem redu prepovedani nedostatek znatno ovira promet. Vsak večji pasant se mora izogniti s hodnika na cesto, če noče treščiti v železje, ki drži take plahte. Nujno bi bilo odpraviti te nedrednosti.

Pomanjkljivosti pri napisih in firmah. Včasih se je strogo pazilo na to, da so bili napisi na prodajalnah, gostilnah in sličnih podjetjih v skladu s predpisi obrtnega reda, ki predpisuje, da je lastnikovo krstno in rodbinsko ime popolnoma izpisano, če ni firma protokolirana. V zadnjih letih pa je nastal v Ljubljani tozadevno tak nered, da se nobeden več ne spozna v teh napisih. Če so predpisi, naj se tudi izvajajo, drugače jih pa treba ni!

Tržno nadzorstvo. Pišejo nam: Tržni nadzornik na trgu Spodnja Šiška se napram prodajalkam tako, da se izrazimo jako milo, nevljudno vede, da tega dolgo ne bomo prenašali. Merodajni faktorji naj ga podučijo, da mu ni vse dovoljeno. Tržni nadzorniki tudi zapisujejo mlekarice, katere prodajajo mleko po 3 Din liter. Pribijemo še enkrat, da je mleko po 3 Din za liter, ker do sedaj še nismo imeli nikoli več kot eno ceno, bodisi da prodajamo na trgu ali postavljamo na dom. Naznanite tiste mlekarice, katere ne prodajajo poštenega mleka. Pristno in sveže mleko pa je tudi pri tej visoki valutni in carini za 3 Din dovolj poceni. To na znanje konsumentom in producentom v prvi vrsti pa tržnemu nadzorstvu.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da poteče rok za vložitev pridobinskih izjav za priredbeno dobo 1926-27 dne 31. julija t. l. Oni, kateri izjavo še niso vložili, naj to store čimprej. — Načelstvo.

Društvo upokojenega učiteljstva Slovenije v Ljubljani naznanja vsem članom, da so vljudno povabljeni v I. mestno šolo na Ledini v sredo 5. 8. 1925 ob 3 popoldne. Dnevni red isti kakor pretečenega leta. — Odbor.

Stranišča so v nekaterih gostilnah pod vsako kritiko. Znani so nam slučajji, da je vstric stranišča shramba za jedila, medsebojno ločena samo po tanki steni iz desk, kar jedi-

lom pač ne daje posebne vabljivosti. V neki gostilni, kjer se shajajo različni mešetariji, pa imajo stranišče, ki se snazi morda vsake kvatre enkrat. Človek si potem lahko predstavlja, kakšno je. Snagi stranišče je pač treba posvečati mnogo več pažnje, nego se je to dogajalo doslej.

Žegnanje. Na deželi je žegnanje velik domač praznik, ki ga praznuje mlado in staro ne samo vcerkvi, ampak tudi doma, v vsakem kraju po svoje. Tudi naša mala mesta in trgi v tem oziru nič ne zaostajajo za deželo, ampak skrbno varujejo svoje tradicije. Moderno življenje starih naših običajev tudi v večjih mestih ni moglo zatreti, tudi v Ljubljani ne. Zanesli so k nam pač razne potvorbe, ohranili pa smo še nekaj fara in starih hiš, kjer se praznuje žegnanje tako, kakor se je praznovalo že od njega dni. V tem oziru prednjačijo pri nas zlasti one fare, ki so si ohranile še več ali manj podeželski značaj, kakor so trnovska, frančiškanska s Šiško, šempeterska in šentjakobska. Slučaj je nanesel, da praznuje večina ljubljanskih fara svojo domačo slavnost poleti, ki je kakor ustvarjeno, da združi mestno prebivalstvo z okoličani v prijetnem prazniškem razpoloženju, ki je toliko vabljivejše in mikavnejše, ker ima vsaka taka slavnost svoj posebni krajevni značaj. Ta daje tem slavnostim svojo posebno barvo, samo najti in videti jo je treba. Mestna navlaka domači stari značaj žegnanj samo kazni, ker plesov, razsvetljav in podobnih prireditev je v mestu itak vedno na prgišča. Mnogo lepše so prireditve po starem in takih jutri v šentjakobski fari ne bo manjkalo. V mestu jih utegne biti sicer manj, zato pa jo bodo ljudje, ki hočejo praznovati žegnanje po stari, domači navadi, raje ubrali ven v podeželski del šentjakobske fare. Tam je lepo, priprosto in domače. Dolenjska cesta je s svojim popoldanskim solncem in s svojim razgledom na obsežno barje s Krimom v ozadiju ena najprijetnejših sprehodnih ljubljanskih cest, ki bo danes privabila gotovo veliko množico ljubljancev na prosto. Utrujeni sprehodniki in izletniki in šentjakobski »žegnanjci« pa bodo našli od dolenjskega mosta dalje tudi dovolj prijetnih počivališč in bodo prav radi posedeli na senčnatem vrtu »gospoda Jurija«, ki bo danes tudi gotovo vse storil, da slavi svoje fare ne bo delal sramote in pripravil ljubljancem, ki ne žele mestne enoličnosti, ampak pristno domače žegnanje, nekaj prijetnih uric. Šentjakobsko žegnanje bo prav lepo, najlepše pa tam, kjer bo po domače.

Hodnik pred finančno delegacijo je na prvi pogled v dobrem stanju, toda kdor je parkrat ob dežju po njem plaval, bo lahko potrdil, da samo pred železniškimi hišami na Resljevi cesti nastanejo še večja jezera kakor pred delegacijo. Vsega seveda ni mogoče v enem letu lepo moderno urediti, vendar pa mislimo, da bi bilo letos nujno potrebno na obeh krajih vsaj odtok vode regulirati.

Za tlakovanje Ceste na južno železnico so začeli dovažati granitne kocke in jih zlagajo na hodnik med Resljevo cesto in Koldvorsko ulico. Vsem voznikom priporočamo, da si jih malo ogledajo. Ako so se že do sedaj pritoževali o škandalozni cesti na južno železnico, potem naj napravijo vse potrebne korake, da se cesta s takimi kockami ne bo tlakovala. Kolesa težko naloženih voz bodo kar poskakovala po hribčkih in dolincih na teh novih kockah, pri tem pa zelo uspešno drobila še tisto bore malo robov pri kockah, kolikor jih imajo. V enem letu bodo vozili po samih »kuglah«. Koliko bo pri tem živina tr-

pela, koliko popravil bo treba pri avtomobilih, pa tudi marsikatero kolo pri vozovih se bo sesulo, seveda ne v največje veselje voznika. Prav radovedni smo, kateri strokovnjak je prevzemal te zvihrane kocke in katera tvrdka je obesila ljubljancem tak škartiran material. Tlakovanje cest stane ogromno denarja, zato mora biti pa izvršeno v vsakem oziru brezhibno, da doseže svoj namen.

Pasja nadloga. Kot smo že poročali, se je priključilo v zadnjem času v mesto več okoliških psov, ki se klatijo po mestu in si iščejo hrane po raznih dvoriščih in drugih dostopnih mestih, kjer najdejo kake odpadke. Taki psi potepenci so večkrat zelo nevarni, ker so podvrženi posebno v tem vročem letnem času, nevarnosti, da stečejo. Ravno v zadnjem času poroča policija o več slučajih popadov takih psov pritepencev in v interesu javnosti je, da se uvede strogo nadzorstvo in da se vsi psi brez znamk in gospodarjev brezobzirno polove in uničijo.

Nevzest brivcev. Pobegnil je od svojega mojstra Vendelina Severja na Sv. Petra cesti brivski pomočnik Vladimir Markič, doma iz Novega mesta. Odnesele je svojemu mojstru, kolikor je do sedaj ugotovil, dva stroja za striženje las, eno britev, gotovo ne najslabšo, brivsko pomočniško belo haljo in nekaj drugih brivskih potrebin. Poleg tega je ostal dolžan razne vsote gostilničarjem, kavarnarjem in trafikantom v okolici. Mož je pobegnil preko »slovenske granice«.

Aretacija kolesarskega tatu. Na Dunajski cesti in sicer blizu pisarne »Borja za delo« je prodajal mlad, približno 18 let star fant, še dobro ohranjeno kolo. O tem je izvedel neki zeleničar, kateremu je naročil njegov prijatelj iz Sneberjev, da naj mu o priliki kolo kako dobro ohranjeno staro kolo. Zeleničar je poiskal fanta in ga je pozval, da naj gre z njim. Šla sta v Sneberje, kjer je našel zeleničar svojega tovariša in pričel so se pogajati. Končno je popustil fant kolo za 700 Din, kar se je zdelo železničarju tako sumljivo, da je fanta prijel in ga je peljal s kolesom vred v spremstvu svojega tovariša na stražnico. Tam je fant prvotno zagotavljal, da je kolo njegovo in da ga je kupil pred letom v Mostarju, kamor je prišel na poti od dela iz gozda. Ko pa so ugotovili, da dečko Mostarja niti niti ni videl in tudi ni vedel, kje leži to mesto, so ga prijeli že malo trše, nakar se je fant končno vdal, da je to kolo ukradel in sicer dne 23. t. m. pred poštnim uradom v Kočevju. Čegavo je kolo, tega fant verjetno res ne ve. Šel je mimo pošte, opazil kolo, ki ga je zvalilo in hajdi z njim v Ljubljano, kjer je mislil, da ga bo brez nevarnosti vnovič. Toda imel je smolo, ker je naletel na previdne kupce, ki se niso dali preslepiti z dobro besedo in nizko ceno v svesti si, da lahko izgube kupljeno kolo in kupnino, če kupijo ukradeno blago. Policija je ugotovila, da je mladi tatič 18 letni brezposelni ključavničarski pomočnik Anton Wolf, doma iz dolge vasi pri Kočevju. Wolf trdi, da so mu umrli starši pred 7 leti in da se je izučil v Mostarju ključavničarske obrti. Učno dobo je dovršil 21. maja 1924, nakar je stopil v službo kot rudar. Vstrajal pa je pri svojem delu samo dva meseca, nakar je pobegnil in se je klatil brez dela po Hrvaški in po Bosni. Kako se je preživljal, to je še skrivnost, eno pa drži, in to je, da je fant že predren, prefrigan in rafiniran tat, ki je že napravil svojo učno dobo.

Ne pravega kosila, ne prave večerje si ne morejo misliti oni, ki so se privadili teste-

nin. Ko pa bodo spoznali okusnost in tečnost »Pekate«, jih bodo še težje pogrešali. 4246 Obrestno mero za vloge je znižala tudi Ljubljanska posojilnica v Ljubljani, Mestni trg štev. 6.

Opozarjamo na današnji oglas »Expres«, Krasne otroške in damske obleke priporoča Krištofič - Bučar, Ljubljana.

»Sladoled!« - Kje?

Priznana najboljši samo v KAVARNI
PREŠEREN! 4891

Iz Štajerske.

Strašen požar na Laškem, o katerem se je že poročalo iz Celja, je naredil silno škodo Janezu Goterju, po domače Cerovškemu in Francu Teršek, po domače Ožbaku, posestnikoma v Rifengozdu. Požar je upelnil vsa poslopja, hišna in gospodarska, samo Goterju šest poslopij. Zgorelo je vse žito, ki se je komaj iz njiv zvozilo, vsa mrva, vsi stroji, vsa obleka, rešiti niso mogli iz hiše ničesar. Pri vsej tej nesreči Goter tudi ni bil zavarovan, vsaj tirjati ne bo mogel kakšnega prispevka od zavarovalnice, ker ni tačasno še bil obnovil zavarovanja. Družini sta vsega pomilovanja vredni in se priporočata dobrim ljudem, da jim pridejo na pomoč. Družini sta na najboljšem glasu kot sila delavni in trezni. Mihaj Zorko, ki je obema zažgal kar očitno, je Janez Goter očim, Franc Teršek pa svak, ima njegovo sestro za ženo.

Jugoslovansko-češkoslovaške dneve prireditelj v Rogaški Slatini ob sodelovanju češkoslovaških organizacij Jugoslov.-češkoslovaški ligi v Mariboru in v Ljubljani dne 1. in 2. avgusta. Spored slavnosti je sledeči: V soboto dne 1. avgusta: Ob 20. uri koncert čeških skladb v Zdraviliškem parku. Ob 21. uri svečana iluminacija zdravilišča v proslavo 75letnice prezidenta češkoslovaške republike T. G. Masaryka, v nedeljo 2. avgusta ob 10. uri govori. Potem ustanovitve Zveze Jugoslov.-češkoslovaških lig z volitvijo odbora.

Jugoslovanska Matica, podružnica Jarenina, priredi v nedeljo s sodelovanjem Glasbene Matice iz Maribora svečanost v prid revni šolski mladini in Jugoslovanski Matici. Šolska mladina uprizori na odru dramske igre »Knežev kamen«, »Matija Gubec«, »Kronanje v Zagreb« ter »Čebelica in Ciciban«. Prijatelji Jugoslov. Matice in šolske mladine, pohitite ta dan v idilično ljubko Jarenino, da okrilite jareninsko podružnico Jugoslov. Matice h krepkemu poletu, te menda edine podružnice na deželi v Slov. goricah, obenem pa pomagajte revnim učencem do učenih pripomočkov!

Umrli je na Laškem 81 let stari g. Franc Dornik. Bil je miroljuben značaj, res moč stare korenine. 2. avgusta t. l. bi prejel lepe odlikovanje, pripeli bi mu zlato kolajno za petdesetletno delovanje pri tukajšnji požarni brambi, pa smrt je ta časten dan prehitela.

Ob vročih dneh

ko odložite suknjiče, je treba, da imate moderne STRAJCE LEPIH VZORCEV. Kar najlepše svile ali iz krasnega čefira, polsvile, surove svile nudi prav poceni

DRAGO SCHWAB, Ljubljana, Dvorni trg 3

IZ CELJA.

Kopališčno življenje na Savinji se je v zadnjem času zelo poživilo. Toplota, ki je nastala v zadnjih dneh, sili vsakega, da se ohladi v hladnih valovih naše zdravilne Savinje. Posebno v opoldanskih urah kar mrgoli v vodi mladih in starejših kopališčnikov. Od gozdne restavracije vzdržema doli do gostilne Kranc na Populah izgleda Savinja živa in postra, polna življenja in veselja. Seveda se to-

REMINGTON MODEL 12 najnovejši AMERIKANSKI PISALNI STROJ. — Dobavlja samo Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5

Iz cerkvice je zapel zvon.

»Sedaj grem k maši. Kam hodite vi?«

»Na štirinajst dni je tu maša. Tedaj gremo.«

»Pa z Bogom!«

Tinta je stisnil malenkost v roko ženi, ki je stala v kotu in molčala. Takoj je razgnila bankovec in ga pomolila možu.

Mož je onemel, po suhem licu na junaške brke je kanila granicarju solza.

Tinta je šel proti cerkvi, pesti je stiskal in momljal po Gregorčičevo: O Vi, ki zbirate zaklade iz bližnjikov krvi...

Poštenko je že pristopil, stari Ličan mu je strešel, občinstvo so bili Janez, Joža, France. Narod je oddaleč stal...

Ko so prispeli nazaj pred hotel, je pokazal vratar na gručo gospodov in blaho zašepetal:

»Visoki gospodje!«

»Kdo?«

»Veliki župan iz Karlovca. Prišel je nadzirat gradnjo za napravo tenis-prostora.«

»Salamensko važen opravke!« je zaklel Pravda v brado in pokazal hrbet visokim gospodom.

IV.

»Njim dorastla nema krita nema pera!« tak napis je v hotelu Lahudovcu ob prvem jezeru. Niti enega gosta ni bilo — in ne obeda. Pa se je dobilo izmed zbora piščancev, ki so se pasli pred durmi — v eni uri.

In so šli med tem k slapom in v špilje. Da, res, ni lim kos ne čopič ne pero. Vse

poje, vre, šepeta, stropota, prši, bobni, curlja in se peni — od jezera do jezera, v jezerih pa sanja voda, sami smaragdi, odtrgani kosi nebeske sinjine in vdeleni v zelene prstane pragozda. Šestnajst jezerc in jezerov! Vsako nižje, vsako izroča sosedu po drugačnih slapovih svojo kri, vsako ima drugačen napev, vsako utripa in živi po svoje.

Piščanci so bili izborni, vino opolo pa tako, da je Joža pozabil, kako se piše in mu ni bilo prav nič za dinar, kaj za dinar, celo za kovače mu ni bilo, dasi se sicer v življenju trese za vsak košček navadnega papirja.

Pa so še prišle mlade Ličanke iz šume in prinesle jagod. Debeli sadeži so, iz Ovidove zlate dobe menda. Tiho sede devoyke pred hišo. Nobena ne ponudi, samo oči prosijo: Kupite. Kupčija se sklene. Tudi mali Miča, vodič, dobi skledo jagod. Nazaj! Čemerni Tinta pere jagode, Dinar kliče po opolu, Poštenko poje: Jaz pa 'no kajžico mam... Resni Pravda se spomni svojega mladostnega tenorja in poje čez...

Sli so. Ščetinasti pusek se je čehljaj ob drevesu in se jim čudil: kroh, kroh, kroh!

Nad slapom Plitvice ugovore državnega cestarja. Nič ni upalih lic kot so drugi.

»Kako vam gre?«

»Pa dobro!«

»Toda narodu?« vpraša malce pikro Pravda.

»I njemu dobro!«

Podgrnil je z lopato po gramozu in pogledal v tla. Nihče mu ni onorekal. Ko so

bili nekaj korakov od njega, se je ozrl Pravda in zamrmral: »I njemu dobro? Kako pa, praviš ti, državotvorni element — «.

»Če on ni, ki tvori državne ceste, kdo naj bi bil,« je naglo skušal odkrhniti zbadljivki trn miroljubni Poštenko.

Na pošti. Tinta naroča: »Prosim štiri vozovnice za jutri jutraj.«

»Štiri, štiri!« se smehljaja poštarica in trdo ponavlja slovensko štetje.

»O ti prekleti hudič,« se oglasi blondinka iz drugega kota.

»Oho! Ali je to zame?« vpraša Tinta.

»S tem razodeva kolegica, da ume slovensko. Toda drugega ne zna nič.«

»Pa še za tega hudiča lepa hvala! Z Bogom!«

Ob petih zjutraj so že na Vrhovini. Po gorah se pasejo megle, burja briše prek robov, prši, zebe — v juliju. Hitro po vozne listke, da ne zamude. Tinta išče in zve: Vsi vozni redi lažejo. Prav noben vlak ne gre pred pol deset. Zavihejo v krčmo. Pravda se razburja, Joža Dremleje, Poštenko si zvižga: jaz pa 'no kajžico mam... Tinta išče slivovke (zaradi hrusk, seveda)... Štiri dolge ure... Ob desetih veli Pravda, ki je še vedno brskal po voznem redu Expresu i. bral: Potniške blagajne morajo biti odprte v postajah vsaj pol ure pred odhodnim časom —: hodi, Tinta, in preskrbi nam vozne karte. Tinta gre. Vse zaprto. Tinta se spreha po mrazu četrte ure. Pred blagajno stoji gospodična. mati z otro-

kom, Ličan, elegantni potnik iz Zagreba — in drugi. Blagajna trdovratno zaprta. Še pet minut do prihoda vlaka. Zagrebčan trka na okno. Gospodje v pisarni se niti ne ozro. — Gospodično zebe v noge, ker stoji na betonskem tlaku. Skozi pobite šipe vleče burja. — Otrok na rokah matere joka. Vlak privozi. — Potniki začno zabavljati v zboru. Stari Ličan spremlja zbor z basom: »Pa, tako je! — Visoka gospoda — visoki denarji — kdo bi delal? — Ta človek ne da karte — sem zadnjič moral peš v Rudopolje.« — »Divota! Te ga ni pri Kafrihi!« — kliče Zagrebčan in buta na okno.

»Sijajna reklama za turiste k Plitvičkim jezerom,« razlaga gospodična.

Pa se le prikaže rdeča kapa ob oknu, išče, stika. Ključa nima, ne more do kart — in do blagajne. Mirno odide iz pisarne v zgornje nadstropje.

»Mi smo že v vlaku, kaj delaš?« prida razburjen Pravda nad Tinto.

Rdeča kapa se vrne — z njim ženska. Zagrebčan trdi, da je kukavica. S seboj vodi psička. Gresta v pisarno in iščeta.

Detektivski pes za izgubljene ključce,« razlaga Zagrebčan.

Našli so jih z združenim iskanjem. Okno se odpre. Krik, zmerjanje, grožnje, sklicevanje na zakon in red — rdeča kapa trdi, da samo on ve zakone in nihče drugi...

Z Bogom, Plitvička jezera, vi, iz skalnatih prs kršne dike iztisnjena bol, zlita v pesem, ki ji ni več enake na svetu.

ga veselja na vodi udeležujejo tudi take osebe, ki ne spadajo v tekočo reko, ki je tujatam se precej globoka. V zadnjem tednu bi se zgodilo lahko štiri smrtna nesreče, ako bi jo ne bila pomoč takoj pri roki. Tako bi se kmalu utopila neka ženska, ki ni znala plavati in je zašla v deroči tok reke, ki jo je zajel in bi jo kmalu potegnil pod vodo, ako bi jo ne rešila dva mladeniča, ki sta jo potegnili iz vode že nezavestno. V mestnem kopališču bi med igranjem na plavalnem mostičku našel dvajsetletni deček kmalu smrt. Padel je v vodo in izginil pod površjem. Ker ga ni bilo dlje časa izpod vode, ga je rešil drugi odrasli kopališčni gost. Dne 23. t. m. bi kmalu utopila blizu železniškega mosta ena gospa in en fant, ki sta zašla predaleč v deročo vodo in tam zgubila že zavest. Drugi so ju še v zadnjem momentu rešili in potegnili na suho. Naša Savinja je zelo vabljiva, a na nekaterih mestih tudi še precej nevarna. Zato je skrajna opreznost na mestu in se opozarjajo posebno oni, ki ne znajo dobro plavati, da se ne kopeljejo na takih mestih, kjer je voda pregloboka!

Določitev cen življenjskim potrebščinam v celjskem okraju. Za okolico mesta Celje veljajo iste cene, kakor jih je določil mestni magistrat s svojim razglasom z dne 20. t. m., za vse druge občine celjskega političnega okraja pa veljajo naslednje cene: Za 1 kg mesa volov in telic in sicer za sprednje dele do Din 15.—, za zadnje dele do Din 17.—. Za boljše kvalitete komade se sme cena za kg zvišati do 3.20. Za drugovrstno meso in sicer za meso krav in bikov pa veljajo cene za sprednje dele Din 11.— in za zadnje dele do Din 13.— za kg. Za telečje meso pa in sicer za sprednje dele do Din 15.— in za zadnje dele do Din 17.— z maksimalnim poviškom do Din 3.20 za boljše in izbrano meso.

Cena krompirja na našem trgu pada. Sedaj se novi krompir prodaja že po Din 1.25 za 1 kg.

Tovarna testenin v Celju je pričela spet obratovati. Obrat vodi lastnik sam g. L. Kudič.

Premijera v Celju. Znani hrvaški pisatelj Petar Petrovič je odstopil mestnemu celjskemu gledališču izključno pravo do uprizoritve slovenske premiere svoje drame »Dušec«. Delo se uprizori v našem gledališču jeseni pod osebnim vodstvom avtorja.

Tretji požar. V zadnjem tednu smo imeli v okolici našega mesta kar tri požare. To si prebivalci drugače ne morejo razlagati, da povzročajo te požare v večini zločinske roke. V četrtak zvečer je namreč nastal iz dosedaj neugotovljenega vzroka ogenj v sušilnici za npeko last g. Antona Omahna v Trnovljah. Zgorela je približno 15 metrov dolga baraka popolnoma do tal. Škoda je v celoti krita zavarovanjem.

Prosta stanovanja v mestnem okolišu in celjskem glavarstvu. Kdor želi prositi za eno nastopnih prostih stanovanj, mora svojo prošnjo vložiti na stanovanjsko sodišče najkasneje do 28. t. m. ob 12. uri dopoldne. Rančigaj Ivana, Sv. Matevž, obč. Braslovče 2, 2 sobi. — Radišek Fran, Braslovče 22, sob 2. — Zgonc Terezija, Prekorje 17, 3 sobe s kuhinjo. — Krajšek Anton, Prožin 100, 1 soba s štedilnikom. — Vivoda Josip, Breg 32, 2 sobi s kuhinjo in shrambo. — Pirš Marija, Prožinska vas 115, 1 soba s kuhinjo. — Kajtna Anton, Gaberje 104, 1 soba s štedilnikom. — Stavb. urad. zadruga, Celje, Kersnikova ulica 4, 3 sobe s kuhinjo in pritliklinami. — Derča Fran, Gomilsko 26, 1 soba s kuhinjo. — Lopan Jakob, Celje, Kralja Petra c. 33, 1 soba. — Ledi Hugo in Ivan, Vojnik 72, 1 soba s kuhinjo in shrambo. — Kalda Hilda, Celje, Aleksandrova ulica 7, 2 sobi s kuhinjo. — Gregorič Karol, Celje, Vodnikova ulica št. 13, 2 sobi s kuhinjo, shrambo in kletjo. — Zamparutti Dominika, Celje, Aškerčeva ulica št. 15, 3 sobe s kuhinjo in pritliklinami. — Klinar Fran, Loznica 1, 1 soba s kuhinjo. — Piliš Martin, Zvodna, obč. Teharje 21, 1 soba s kuhinjo. — Per Marija, Smarje 19, 1 soba s shrambo in drvarnico. — Zager Melhior, Loznica, občina Celje Okolica 12, 1 soba s kuhinjo. — Jošt Miha, Lava 14, 1 soba s kuhinjo. — Jošt Miha, Lava 14, 3 sobe s kuhinjo. — Drugič objavljena stanovanja: Dr. Kolaritsch A., Celje, Aškerčeva ulica 7, 1 soba s štedilnikom. — Volavčnik Katarina, Gaberje 22, 1 soba. — Rogelj Marija, Griže 31, 2 sobi s kuhinjo. — Pristovšek Ivan, Zgornja Hudinja 26, 1 soba. — Šumej I., Sv. Jurij ob j. ž., trg 33, 2 sobi s kuhinjo in shrambo. — Svet Marija, Kapla vas 34, 1 soba.

EXCELLA
najboljši in vendar najcenejši stroj rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.
J. Gorec, Ljubljana
palača Ljubljanske kreditne banke.

iz ostale Jugoslavije.
Zagrebaški zoološki vrt. Zagrebčani si urejajo v Maksimiru, ki ga je občina odkupila od škofjske oblasti, majhen zoološki vrt. Te dni se je ptičja kolonija na jezerskem otočku pomnožila z odličnimi novodošleci: dvema paroma labudov, od teh 1 par navadne bele vrste, drugi par črnovrat. Labudi so stali nad 11.000 Din.

Smrtne nesreče v dalmatinskih planinah. »Jadrane« poročajo iz Makarske, da so se pripetile v planini Biokovo vrh Bašta v krat-

kem času tri smrtna nesreče. Pri četvi borne trave med skalovjem so padli preko pečin in se ubili: Jozo Jerković, družinski oče, neka starejša žena in 14letno dekle.

Poslanikova soproga rešila iz morja slovensko dekle. V Jelsi pri Splitu se mudi na oddihu družina češkoslovaškega poslanika na našem dvoru Jana Seba. Te dni je njihova sobarica Slovenka zašla predaleč v morje in se začela, plavanja nevede, utapljati. Gospa Seba je poklicala na pomoč dva v bližini nahajajoča se fanta, ki pa tudi nista znala plavati. Nato je gospa Seba sama odplavala do utapljajoče se sobarice in jo z nevarnostjo lastnega življenja rešila.

Novi listi. Bosenski mladi radikali, ki so nezadovoljni s sporazumom RR, so sklenili, da začno znova izdajati bivšo Čokorilovo »Srpsko Zoro«. Istotako so sklenili radikalni mladini v Vojvodini, da začno proti staroradikalni »Zastavici« izdajati svoj dnevnik »Nova Srbija«.

Nesreča na Lovčenu. Na Lovčenu grade novo Njegoševo kapelo; obenem grade cesto do nje. Cesto gradi vojaštvo. Te dni je prihrula nevihta in strela je udarila v skupino vojakov. En vojak je ostal na mestu mrtve, več drugih je strela poškodovala ter so jih prenesli v bolnico na Cetinje.

Obisk šolske razstave z ovirami. Šola pri usmiljenih sestrah v Splitu je kakor vsako leto tudi letos priredila razstavo ročnih del, risb in slik svojih učenc. Obisk je bil izredno obilen, toda pri tem so bile precejšnje težave. Na vratih je bil napis: »Nedostojno oblečenim je vstop prepovedan«. Pa so prihajale z golimi rokami in rameni. »Žal, ne morem Vas sprejeti!« — jih je skušala sestra ob vstopu odločiti. Toda moledovale so: »Bodite dobri, častita sestra, pa mi dajte kaj, da se pokrijem!« In sestra se je dala res vedno znova omehčati in je dala tej obrisačo, oni polurokave, tretji zopet kaj drugega pripravnega, kar je pač bilo pri roki. Tako so smele potem na razstavo, a ljudje so se od srca smejali ženski iznajdljivosti.

Gibanje lesnih delavcev v Bosni. Lesna industrijska podjetja v Bosni skušajo podaljšati delovni čas, istočasno pa znižati delavske mezde. Delavstvo se upira tej nameri in organizira obrambo.

Za zgradbo cerkve na Sušaku. Sušak nima svoje cerkve. Ta nedostatek vsi Suščani zelo občutijo. Ze svoj čas se je osnoval odbor, ki naj bi zbiral prostovoljne darove za zgradbo cerkve. Sedaj se je za stvar zavzel sušaški občinski svet in dal izdelati načrt, po katerem naj bi se sedanja kapela sv. Križa pri ss. križarkah z dozidavami razširila v cerkev.

Gradba telefonične centrale v Zagrebu. Na dvorišču zagrebske glavne pošte so začeli te dni graditi poslopje za telefonično centralo.

Iz kaznilnice v Lepoglavi je pobegnil ruski begunec Aleksander Šiškin, doma iz Cinjet. Bil je obsojen dne 29. avgusta 1923 pred mariborsko poroto na poltretje leto težke ječe radi hudodelstva uboja. Za izsleditev begunca je razpisana nagrada — 40 Din.

Radl širjenja adventističnih nauk je za vedno izgnana iz naše kraljevine komaj 18-letna Leposlava Einspieler, rojena Tomacković, doma iz Šabca, pristojna v Sveci pri Celovcu. Izgnana je vsled policijske razsodbe v Sarajevu.

Pojasnilo. Naše cenj. odjemalce tem potom vpludno obveščamo, da g. Viktor HERKEL z današnjim dnem ni več zastopnik ter vsled tega ni upravičen sprejemati za nas naročila in inkasirati računov. — »TEXTIL« D. D., ZAGREB. 4776

Iz Primorske.

Goriški občinski svet razpuščen. Enlistovska večina goriškega občinskega sveta je demisionirala. Videmski prefekt je sedaj goriški občinski svet razpustil in imenoval za komisarija sen. G. Bombiga.

Proti odelosti deluje s kolosalnim vspohom samo Vilfanov čaj.
Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.
Proizvajala Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, lista 204

Slike z Ljubljanskega kongresa.

Ljubljanski kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja je tako važen mejnik v zgodovini katoliške bogoslovne znanosti in je imel tako značilne posebnosti, da ga mnogi kar kratko imenujejo: Ljubljanski kongres. Po splošnem priznanju je bil kongres dobro pripravljen in spretno organiziran. Na kongresu je bilo zbranih toliko znamenitih zastopnikov cerkve in znanosti, da je vredno ogledati si nekoliko slik (Primerjaj današnjo »Ilustrirano Slovenca«).

Najodličnejši inozemski gost je bil olomuški nadškof dr. Leopold Prečan, naslednik sv. Metoda, prvega moravskega nadškofa, in navdušen hraniatelj Ciril-Metodovih tradicij na Velehradu. Vsi so občudovali njegov simpatični ljubeznivi in dostojanstveni nastop, njegovo elegantno latinsko govorico in spretnost, s katero je vodil prve seje. Kot miroljubni potomec moravskih Hanakov ne poptuje posebno rad, a v Ljubljano ga je privlelo navdušenje za Ciril-Metodove tradicije, dasi je imel za petek po kongresu napovedano vizitacijo v pruskem delu svoje nadškofije in je moral pred koncem kongresa

odpotovati iz Ljubljane. Ob slovesu je izjavil, da mu ni žal dolge poti, ker mu je ljubljanski kongres vnel novega ognja za delo v Ciril-Metodovem duhu.

Izmed predavateljev je srca udeležnikov posebno osvojil profesor Mihael d'Herbigny, mož plemenitega francoskega rodu, a še bolj plemenitega duha; vsa njegova osebnost diha milobo in ljubezen. Govori temperamentno, a obenem umerjeno. V izgovorjavi se je prilagodil italijanskemu načinu; pri tem se mu še pozna francoski značaj, a tako, da ne moti jasnosti. Kot predsednik znanstvenih zborovanj razodeva veliko bistrost duha in občudovanja vredno taktično spretnost, s katero ohranja harmonijo med raznimi mnenji in značaji. Vedno živahen in vsestransko delaven, je obenem središče znanstvenega proučevanja krščanskega Vzhoda in eden glavnih voditeljev praktičnega dela za krščanski Vzhod, središče velike akcije za ruske begunce, dobro znan z najodličnejšimi zastopniki ruskega naroda. Sveti oče ga pri vsaki važnejši priložnosti kliče k sebi, da se z njim posvetuje; nanj se obračajo odlični cerkveni dostojanstveniki, s kardinalom Mercierom ga vežejo prijateljske vezi. V Rimu je vedno oblegan od obiskovalcev, cerkvenih dostojanstvenikov in od nesrečnih Rusov; vsak dan prejema nebroj pisem in točno rešuje korespondenco. Pri vsem tem ima še časa za znanstveno delo in spada med največje teologe novejša dobe.

Po elegantnosti in ljubeznivosti mu je nekoliko soroden P. Placid de Meester, generalni predstojnik belgijskih benediktincev, velik poznavalec in ljubitelj vzhodne liturgije in vzhodnega menišva. Kot stalni predsednik za organizacijo vzhodnega odselca na mednarodnih evharističnih kongresih bo poskrbel, da bo na evharističnem kongresu v Chicagu l. 1926 dobro zastopana tudi Ciril-Metodova ideja.

V zanimivem kontrastu s temi možmi je bolgarski kapucin P. Damjan Gjurov, v siromašni redovniški obleki, začrnelega balkanskega obličja, živahnih kretenj, ki se ne odlikujejo po eleganci. Južna mladostna živahnost in bistrost duha ga priganja, da ima vedno veliko povedati in vprašati. Latinsčina mu dela težave, a živahni temperament mu pomaga, da vendar vse pove, kar misli. Idealni kapucin z Balkana!

Pri akademiji v nedeljo 12. julija je zbuja pozornost profesor Severin Salaville, ki je prinesel pozdrave iz Carigrada. Ze dvajset let živi v Carigradu kot profesor bogoslovja, urednik znanstvene revije »Echos d'Orient« in direktor bogoslovnega seimenišča, priznan učenjak in spreten organizator, a vedno jako skromen. Po rodu je Francoz, a njegov začrneli obraz z orientalsko brado napravja popolnoma orientalski vtis. Preprosti ljudje so mislili, da je Turek; neki češki časnikar pa je rekel, da spominja na rod »modrih z Vzhoda« in da ima perzijski obraz.

Bogumil Spačil, nekdanji univerzitetni profesor v Inostu, sedaj pa v Rimu, je po res preboječe skromen. Češka energija se razodeva samo v krepki jasni izgovorjavi z neutajenim češkim akcentom. Kot predavatelj osvaja slušatelje, kot znanstveni pisatelj pa čitatelje; odlikuje se po globoki učnosti in po jasnem izražanju. A v družbi je tako skromen kakor kak boječ kandidat pred izpitom.

Na kongresu smo imeli priložnost poslušati najrazličnejšo izgovorjavo latinsčine. S krepkimi francoskimi nosniki je govoril Mihael Viller, dober poznavalec stare vzhodne pobožnosti in meniške askeze. Krepka izgovorjava, živahni obraz in osekani stavki so zbuja predstavo vojaškega komandanta. In res je bil mladi učenjak v svetovni vojski artilerijski stotnik belgijske armade; vojska mu je začrnila krepke črte v obraz, a žal tudi izpodkopala zdravje mladega junaka.

Izmed jugoslovanskih predavateljev je zanimiv obraz dr. Ivana Višočevića, ravnatelja grško-katoliškega seimenišča v Zagrebu; v njem se spaja slovanska in vzhodna miloba. Drugi odličnejši Hrvati vzhodnega in latinskega obreda so nam že stari znanci.

Sredi med predavatelji stoji odlični rimski prelat Karel Margotti, mož velike delavnosti in obširnega znanja, a jako skromen in umerjen v nastopu. Razume in govori mnogo jezikov, ljubi Vzhod in Slovane, razume in nekoliko govori hrvaški jezik. V Ljubljani se je čutil jako domačega; naše pokrajine in naši ljudje so se mu izredno prikupili. Podnevi je vztrajno poslušal predavanja, po noči pa pisal dopise za »Osservatore Romano«; dne 15. julija je imel sam jako učeno in praktično predavanje. En njegov dopis je bil omenjen že v »Slovenca« dne 19. t. m. Še toplejši je njegov drugi dopis (Osservatore Romano 19. julija), ki se končuje z naslednjimi stavki:

»Nad vse uspele ljubljanski kongres, nam zbuja željo, da bi se taki shodi prirejali tudi v drugih deželah in tudi v Italiji; da se je kongres tako posrečil, k temu je največ pripomogla izborna organizacija, ki so jo vodili prireditelji z velikim samozatajevanjem.

Velika prijaznost in uslužnost nasproti tujim gostom v Ljubljani bo ostala drag spomin na to tako simpatično mesto in na globoko katoliško in izredno olikano (finemente educato) slovensko ljudstvo.« Tudi drugi inozemski gostje so se pohvalno izražali.

Danes smo predstavili nekoliko markantnejših gostov, ki jih je v Ljubljano privabil

kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja. Vsi so soglašali v laskavi sodbi o poteku kongresa. Vsi so zadovoljni z uspehom. Vsem se je prikupila naša lepa domovina in naša bela Ljubljana; naš mali narod je brez dvoma pridobil na ugledu. Sv. Ciril in Metod, ki sta pred tisoč leti s trudnimi koraki potovala skozi našo domovino, sta se ob tem kongresu milostno ozrla na naše ljudstvo. Čuvajmo Ciril-Metodovo dediščino!

Koleša kupite najbolje in najceneje pri tvrdki
palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gospo-
J. Gorec svetvska cesta 14.

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalozil

Dopisi.

Mekronog. Katoliško prosvetno društvo je priredilo dne 12. julija v župni cerkvi cerkven koncert, ki je nad pričakovanje lepo izpadel. Ze udeležba sama je pokazala, da ljudje nekaj posebnega pričakujejo. Od blizu in daleč so prišli poljski, tako, da je bila do zadnjega kotička napolnjena cerkev; nekateri so morali iti še v zakristijo in na oratorij. Zbor je štel 38 glasov: 12 sopranov, 10 altov, 8 tenorjev in 8 basov. Slušali smo petje, kakršnega nismo vajeni slišati na deželi: jasna izgovorjava, lepa dinamika, naraščanje in padanje glasu, pažnja na glasbene in besedne poudarke: vse to je pričalo o dobri šoli zbora. Ugnjali so posamezni glasovi (živi sopran, mehki alt, ne usiljivi tenorji in krepki basi), kakor tudi celoten zbor. Le v nekaterih pesmih, kjer se moški glasovi razdelijo na štiri glasove, so se nam zdeli v primeri z ženskimi glasovi skoraj nekoliko prebiki. Spored je bil lepo sestavljen: 10 pesmi iz novejša dobe, prepletenih s petimi orgelskimi točkami. Prav primerno so zapeli kot prvo točko našo katoliško himno »Povsod Bogal«. Potem so se pa vrstile evharistične, Marijine, božične. Spored je zaključila dr. Kimovčeva »Hvalnica«. Dirigiral je g. kaplan M. Tome. Pozna se mu, da še mlada kri polje v njem. Zato na nekaterih mestih požene zbor, kjer bi si mi mogoče želeli mirnejšega izvajanja. A ravno s tem da zboru pravega življenja, ki se kar vidno preliva po njem. Pri orglah, ki so bile za koncert temeljito ugašene in izpraznjene, je sodeloval g. St. Premrl. Občudovali smo njegovo virtuoznost in pa iznajdljivost v izbiri registrov, ki zna tudi pri orglah z manjšim obsegom zmeraj pokazati kaj novega. Ob njegovem sigurnem spremljanju tudi zbor varno plove. Končna sodba se glasi: zbor ima jako dober material, bodisi moški, bodisi ženski (ravno ženski zbor »Zima je proč« nam je skoraj najbolj ugajal). Zbor je v dobrih rokah. Redne pevske vaje ga bodo tekom časa dvignile na višino mestnih zborov. Veselja in korajže jim gotovo ne manjka, saj so pripravili koncert menda v kratkih dveh mesecih in to v času največjega poljskega dela. Za zdaj zboru kakor tudi dirigentu čestitamo z željo, da bi se nam mokrnoški društveni pevski zbor zopet kmalu predstavil s kakšnim koncertom!

Dolenji Logatec. V dobi poletne vročine živimo, zato si vsakdo želi kolikor mogoče temu odpomoči. En tak odpomoček je tudi kopel. Hvala Bogu, tudi pri nas imamo kopališče, ne sicer obdano z bogve kakim modernim komfortom, vendar v toliko pa že, da se človek lahko umije in nekoliko ohladi v tej hudi vročini. In tega kopališča se pridno poslužujejo ne samo domačini, marveč tudi tujci, ki so tu na oddihu. Do tu bi bilo vse v redu. Toda zadnje čase se pa dogajajo v tem kopališču stvari, ki so iz npravnega stališča vsega obsojanja vredne. Kopeljejo se skupaj moški in ženske in ob poznih nočnih urah se tu shaja mladina obojega spola ter se gode stvari, ki so v največje pohujšanje. Pozivljemo upravo tega kopališča, naj napravi čimprej red in to temeljito, a tudi županstvo naj se zgane in okrajno glavarstvo — saj imamo itak že dovolj pokvarjene mladine, naj se torej z ozirom na imejitelja in nekatere posetnike tega kopališča ne šušmari preveč, ampak mi hočemo, da so varuhi javne morale na svojem mestu in storo svojo dolžnost v polni meri. Gre za našo mladino in te ne pustimo kvariti. Toliko za danes.

Viš. Svoječasno je bivši viški župan g. Ivan Gale pri neki javni seji v svoj zagovor izrekel tudi te besede: »... Občinsko gospodarstvo, to ni tako gospodarstvo, kakor kje drugje, kjer se na primer kupi en parni stroj za 5000 kron, vkljuzi in zaračuna se ga pa 8000.« Gospod občinski odbornik in revizor Josip Lojk se je vsled tega čutil prizadete ter je proti g. Galetu vložil tožbo. Pri prvi obravnavi je bil g. Gale oproščen, ker ni imenoval ne osebe ne kraja, kjer naj bi se zgodilo. G. Lojk pa se je proti tej razsodbi pritožil na vsebinski senat deželnega sodišča. Dne 17. julija pa se je vršila ponovna obravnava, kjer se je proti vsemu pričakovanju konstatiralo, da je g. Lojk kot poslovođa mizarske zadruge v resnici kupil parni stroj za 5000, vkljuzi in zaračunal ga pa mizarski zadruzi za 9800 kron. Cela vrsta občinskih odbornikov je prisegla, da g. Gale ni imenoval ne mizarske zadruge ne gospoda Lojka. Vsled tega je bil g. Gale seveda oproščen.

Iz Kamnika. V nedeljskem »Jutru« se je znan dopisnik pod naslovom »Tutti frutti in te kaje obregnil ob naše humanitarne in karitative družbe, cerkve in obče ob Kamničane. Naj nam bo dovoljeno, gospodu »Tutti frutti« malo odgovoriti na njegove modrosti. Najbolj srbe g. Tutti fruitija usmiljeni bratje in kopališče in zidanje, ki se ne vrši. Zgleduje se nad tem, da se v kopališču baje kopeljejo moški in ženske skupaj. G. dopisnik ima mnogo časa odveč, naj bi se potrudil ob priliki v kopališču in prebral dnevi red za kopanje, ki natančno loči moške in ženske. Ako pa se mlada gosпода, ki kopališče obiskuje, ne drži tega reda, naj jo kar dopisnik pouči morale, ker vsa ta gosпода je pač bližja g. Jutrovemu dopisniku kakor usmiljenim bratom, ki bi se g. dopisniku gotovo zopet zamerili, ako bi učili primerne morale gosпода, ki se koplje. — Pravi g. dopisnik dalje, da poslopja zdravilišča propadajo in da usmiljeni bratje nečjejo zidati. G. dopisnik, obrnili ste se na napačno firmo, že usmiljenim bratom to predbacivate. Dajte, ko vendar nimate daleč do okrajnega glavarstva, pa vprašajte pri stanovanjskem sodišču, kdo in kaj je vzrok, da se ne zida. Ali pa vprašajte g. Kumra, ki vam bo gotovo blagovolil povedati, zakaj meščanska korporacija tako pridne zida, da stanovanjsko sodišče v zadregi ne ve, komu bi dodelilo toliko praznih stanovanj. G. dopisnik, napišite, ker se zelo zanimate za zgradbo, posebno cerkvene in so vam sploh na srcu socialne prilike in prilike Kamnika, v »Jutru« praktičen in poučen članek o socialnih nalogah meščanske korporacije, ki bo isto ganil do resničnih dejanj, na vam bodo menda še g. Kumer blagovolili biti hvaležen. — Vaše skrbno oko in čuteče srce vam tudi, g. dopisnik, ne da spati radi usmiljenih sester v bivšem Fischerjevem hotelu. Morda bi, g. dopisnik, vprašali ob priliki starše, tudi čitatelje »Jutra« med njimi, ki imajo otroke, kako oni mi-

Športna razstava na letošnjem velesejmu. Po ročali smo že, da se vrši ob priliki letošnjega velesejma od 28. avgusta do 8. septembra v reprezentančnem paviljonu »K« velika športna razstava z sodelovanjem vseh športnih klubov. Vse predpriprave so že v polnem teku, zbira se razstavni material, ki bo predočil lepo sliko razmaha našega športnega življenja v poprevratni dobi, v svobodni Jugoslaviji. Zanimiv bo pregled razvoja pred vojno in po vojni in čuditi se je veliki razliki in napredku zadnjih let. Tudi športne trdnice prijavljajo k razstavi svoje predmete. Vsakemu športniku se bodo nudile prvotne in najrazličnejše športne potrebščine in si bo zamogel kriti svojo potrebo od dobrega z najboljšim. Prirediteljem, športnim delavcem k njih zamisli najiskrenejše čestitamo. Nameravana prireditelj pa naj ne bo samo splošna razstava, marveč tudi manifestacija krasne te razvijačega športa zlasti Slovenije.

Gospodarstvo.

Zveza industrijcev o ljubljanskem velesejmu.

Uprava Ljubljanskega velesejma nam poroča: Zveza industrijcev je poslala na svoje člane okrožnico, ki jasno izpričuje veliki pomen ljubljanskih velesejmov za razvoj našega narodnega gospodarstva. Glasi se: »Ljubljanski velesejmi štejejo med najuglednejše gospodarske manifestacije v naši državi. Od leta 1921. sem, ko se je vršil prvi teh velesejmov, in skozi vsa leta se je sloves teh prirediteljev stopnjema dvigal na izredno višino. Splošno se priznava točnost in smotreni red velesejmske uprave, ki živi za zaupanje vseh interesentov. Zlasti za Ljubljano in za vso Slovenijo so ti velesejmi doprinesli mnogo koristi, ker so najširši javnosti pokazali našo delavnost in našo produktivno naprednost. Tudi so vzbudili v vsej državi živahno zanimanje za našo industrijo in obrt in so v veliki meri pripomogli, da so se potrebe in upravičene zahteve teh gospodarskih panog spoznale in vpoštevale. Mi smo mnenja, da so ljubljanski velesejmi izdatno pomagali pri vseh pridobitvah, ki smo jih v zadnjih letih mogli izvajati. Če tudi se nam niso izpolnile vse upravičene želje, vendar vemo, da bi bil naš položaj še težavnejši, da se nismo mogli opirati na to našo ugledno institucijo.

V Ljubljanski vzorčni velesejem se vrši od 29. avgusta do 8. septembra 1925. Vse kaže, da bo navzlic občutni gospodarski krizi letošnja prireditev dobro uspela. Prijave iz inozemstva so skoro številnejše nego lansko leto, udeležba iz drugih pokrajin naše države je dokaj živahna. Nasprotno pa so mnoga domača industrijska podjetja s svojimi prijavami v zamudi, dočim so druga podjetja zmanjšala obseg najetega prostora. Bati se je, da ne bi razstavljalci iz ostalih pokrajin Kraljevine in iz inozemstva potisnili naše domače proizvode v stran. Notranji prostori v velikih paviljonih so povečini že oddani, vendar je še nekaj prostora rezerviranega za domače tvornice. Ker je redni prijavni rok že potekel, more velesejmska uprava prosto odločiti, katera zakasnela prijava da naj se vpoštevata, in je naravno, da bo dala domačim interesentom prednost.

Novo carinska tarifa, dasi ni izpolnila vseh naših želja in pričakovanj, je vendar mnogim našim industrijskim obratom omogočila in zagotovila nadaljnji obstoj. Baš v času, ko se naj vrše in zaključijo trgovinska pogajanja s sosednimi državami, moramo porabiti priliko letošnjega velesejma, da javno pokažemo ustroj in kapaciteto domače industrije, da jo tako obvarujemo pred kvarnimi koncesijami nagram inozemski konkurenci.

Novo stanje, ki je nastopilo po 20. juniju t. l., je pa občutno zadelo več industrijskih strok. Mi bi priporočali, da zlasti mlinska industrija Slovenije korporativno nastopi na ljubljanskem velesejmu in da tam nazorno predloži svojo žal neizrabljeno kapaciteto. Taka demonstracija bi se mogla prirediti z razstavo slik, ki pokažejo zunanje lice naših velikih mlinov ter njihov notranji ustroj, dočim bi mogli diagrami o kapaciteti in zaposlenosti, o razmerju nabavnih in prevoznih stroškov napram cenam žita in finalnih produktov jasno ilustrirati sedanje prilike ter potrebo po ukrepih v korist tej industriji. Kar velja za naše mlino, bi se moglo slično navesti za več drugih strok. Odločilnega pomena bi bilo, če bi se zlasti one stroke, ki niso bile deležne zadostne pozornosti in pravičnega upoštevanja, korporativno pokazale na letošnjem velesejmu in tako solidarno dokumentirale nujnost svojih zahtev.

V takem smislu si usojamo apelirati na naše p. n. člane, da se po možnosti še prijavijo za letošnji ljubljanski velesejem, kolikor tega še niso storili. Ni niti potrebno, da posamezna podjetja zasedejo velike prostore, marveč bo ponajveč zadostovalo, če vsako podjetje vzame le nekaj metrov, kjer more razporediti sliko in diagrame o svojem obratu, pa tudi zbirko svojih vzorcev, ki naj pričajo o kvaliteti proizvodov.

Konečno navajamo, da so baš merodajni gospodje v pristojnem ministristvu že ponovno povdarili, da naj domača industrijska podjetja ne izostanejo, kedar se naša produktivna delavnost kaže širšemu svetu. Pridružujemo se temu naziranj in polagamo p. n. članom na srce, da pomagajo našemu letošnjemu velesejmu do čim popolnejšega uspeha.

Upravi velesejma je priznanje Zveze industrijcev v največje zadovoljenje in stremi tudi letos z vsemi močmi za tem, da s prireditvijo velesejma podpomore razvoju naše industrije, obrti in trgovine in si ohrani zaupanje vseh interesentov.

Tržno poročilo.

Ljubljana, 25. julija 1925.

Zito. Promet s pšenico je v Novem Sadu bolj slab. Sploh je opaziti v trgovanju z novo pšenico negotovost. Mlini — izmed ka-

terih so nekateri slovenski nakupili manjšo količino v Vojvodini — se drže popolnoma rezervirano. Za inozemstvo sploh ne prihaja naša država v poštev. Kvaliteta se je malo poslabšala. Špekulacije s pšenico skoro ni več. Promptno blago se je plačevalo v Vojvodini 310—315 Din, za oktober po 310—313 Din. Poročila iz Amerike javljajo o oslavljenju cen koroze, kar se je opazilo tudi pri nas. Kljub znižanju izvoznih carin ni izvoz skoro nič narasel. Interesa v notranjosti države ni bilo dovolj; kupovale so Slovenija, Lika in Bosna. Cene so popustile na 190 (blago). Z moko sploh ni dosti trgovanja v Vojvodini. Kupci se drže rezervirano. Za oves in ječmen ni v Vojvodini nič zanimanja.

Sladkor. Kakor smo izrazili že 22. t. m., je zadnje znižanje cen sladkorja za Din 15 pri 100 kg premajhno in sladkorne tovarne da bodo morale še znižati cene. V resnici so sladkorne tovarne zopet znižale zadnje dni ceno sladkorju v kockah za 15 Din pri 100 kg.

• • •

Uradni tečaji za mesec avgust 1925. Finančno ministristvo je odredilo za mesec avgust 1925 sledeče uradne tečaje: napoleonor Din 220, turška lira 248, angleški funt 276, dolar 56.75, kanadski dolar 56.25, nemška zlata marka 13.50, poljski zlat 9.40, avstrijski šiling 8, 100 fran. frankov 267, 100 švic. frankov 1102, 100 italijanskih lir 209, 100 belg. frankov 262, 100 hol. goldinarjev 2278, 100 danskih kron 1200, 100 švedskih kron 1530, 100 norveških kron 1020, 100 španskih pezeta 823, 100 grških drahem 91, 100 čeških kron 163, milijon madžarskih kron 800.

Letina v pljuški okolici. Iz Pluja poročajo, da je žetev že končana in da izkazuje prav zadovoljive rezultate. Posebno pšenice je dosti. Vreme je bilo dosti ugodno. Če ne bo nenadne spremembe, bo tudi letina koroze in krompirja dobra. Zgodnjega krompirja je bilo zelo veliko.

Pred zaključkom jugoslovansko-avstrijskih trgovinskih pogajanj. Kakor poroča »Neue Freie Presse«, stoji jugoslovansko-avstrijska trgovska pogajanja pred zaključkom, ki ga pričakujejo v par dneh. Pogodba bo imela velik tarifni del, ki se ozira na najvažnejše pozicije obojnega gospodarskega življenja.

Velesejem in razstava v Subotici. Velesejem in razstava v Subotici se odpravi ob navzočnosti vladnega zastopnika dne 23. avgusta t. l. Uprava državnega posestva Belje je naznanila, da bo na velesejmu nakupila stroje in druge poljedelske priprave. Na velesejmu se bo vršila loterija za sto dobitkov, med temi bik, avtomobil itd.; srečke po 10 Din komad. Neka velika jugoslovanska zavarovalnica je prevzela zavarovanje udeležencev velesejma za slučaj nesreče ali smrti, in to na poti od doma na velesejem in do povratka na dom za čas od 18. avgusta do 4. septembra t. l. V slučaju smrti ali nesposobnosti za delo izplača zavarovalnica 10.000 Din.— Zadnje dni so se oglašili v Subotici švedski trgovci in zagotovili prostor za poseben paviljon švedski industriji.

Prekrižani (krosirani) čeki v našem poštnem čekovnem prometu. Pošiljanje čekov poštne hranilnice je povzročalo inozemskim, pa tudi domačim zavodom velike izdatke na poštinah, oteževalo pa je tudi sicer naš promet z inozemstvom, kjer so krosirani čeki že uvedeni, ker poštna hranilnica ni upoštevala iz inozemstva dohajajočih krosiranih čekov naših računoinmetnikov ter je celo honoriranje takih čekov odklanjala, češ, da se v smislu naših sedaj veljavnih predpisov čeki s prekrižanjem razveljavljajo. Da odpomore tem nedostatom in doseže ugodnost, ki jo nudi krosiranje čekov glede varnosti in čim večjega zavarovanja pošiljatelj čekov poštne hranilnice, je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani s posebno spomenico naprosila poštno hranilnico, da tudi v naši kraljevini uvede krosirane čeki. Nadzorstveni svet poštne hranilnice je o tej spomenici sklepal na seji dne 20. julija t. l. in sklenil, da se lastnikom čekovnih računov pri poštni hranilnici in njenih podružnicah dovoljuje, da čeki, katere izstavljajo na poštno hranilnico, morejo prečrtati z dvema poševnima paralelnima črtama preko sredine čeka, a med črte morajo napisati: »Odobriti v računu.« Tako prekrižani (krosirani) čeki se ne honorirajo v gotovini, ampak odobrujejo samo na račun predlagatelja. Ako predlagatelj čeka nima čekovnega računa pri poštni hranilnici, more ček prezentirati samo s posredovanjem kakega denarnega zavoda, ki ima čekovni račun pri poštni hranilnici.

Jugoslovanska razstava na praškem velesejmu. Na praškem velesejmu, ki se vrši od 6. do 13. septembra t. l., se priredi tudi jugoslovanska razstava. V ta namen se je osnoval v Pragi poseben odbor pod predsedstvom našega generalnega konzula g. Svetozarja Rašića, ki ima nalogo, da našo razstavo organizira in omogoči našim interesentom udeležbo. V interesu naše izvozne trgovine priporočamo interesentom, da se čim številneje udeležijo te propagandne prireditve, katero je tudi ministristvo gnotno izdatno podprlo. Pred vsem priporočamo to vinogradnikom in industrijskim krogom. Podrobneje informacije o raz-

stavi daje: »Odbor za prireditev jugoslovanske izložbe — Praha, Staromestska radnice (P. V. V.). Prospekti, pogoji in prijave za razstavo so interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Seznam velesejmov in razstav. Seznam velesejmov in razstav, ki se bodo vršile še letos v vseh evropskih in izvenevropskih državah, je izdala Mednarodna trgovska zbornica in je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Volna v Jugoslaviji. V Hrvatski in v Sloveniji bo letos malo volne. Bačka in Banat dobavljata dobre kvalitete, dočim je volna iz Makedonije in Črnogore kvalitativno slaba, pač pa je dovolj. Trgovina je prilično živahna, izvažajo jo večje količine v Trst.

Konferenca o predvojnih avstroogrskih dolgovih. Te dni bi se imela vršiti v Pragi konferenca nasledstvenih držav glede ureditve predvojnih avstroogrskih dolgov. Konferenca je sedaj preložena na 3. november t. l. Vzrok za to odločitev je v tem, da rimska konferenca o razdelitvi ustanov in fondov še ni prinesla nobenih sklepov.

Lloyds register of shipping na Sušaku. Trgovinsko ministristvo je odobrilo ustanovitve glavne agencije znanega Lloydovega registra za klasifikacijo ladij. Podružnice bodo tudi v Splitu in Dubrovniku.

Srednjeevropska gospodarska konferenca na Dunaju. Dne 8. in 9. septembra t. l. se vrši na Dunaju gospodarska konferenca Srednjeevropskih držav. Konferenca se bo pečala z vplivom gospodarske vojne na produkcijske stroške, z delavskim trgov. krediti, obrestno mero, konkurenčno možnostjo itd.

Dostava železniških vozov za prevoz drv za kurjavo. Prometno ministristvo je odredilo, da se mora prevoz drv za kurjavo v sedanji sezoni pospešiti in končati do pričetka izvozne sezone, t. j. približno začetkom meseca oktobra. V času izvozne sezone se ne bo nikomur dostavljali železniški vozovi za prevoz drv za kurjavo. Ta odredba velja za civilne, državne in železniške pošiljke. Interesenti se opozarjajo, da do pričetka izvozne sezone pospešijo nabavo in odpošiljanje drv.

Mednarodni sejem v Solunu. V Solunu se vrši I. mednarodni vzorčni sejem, ki se slovesno odpravi 18. oktobra. Grške prometne oblasti so dovolile za ta sejem 50 odstotkov popusta na vseh grških progah. Pogoji za razstavljalce so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Švicarski bankovci. »Švicarska banka« bo potegnila iz prometa bankovce za 50, 100, 500 in 1000 frankov, emitirane v l. 1907., kakor tudi bankovce za 100 frankov z reprodukcijo glave Viljema Tella v levem medaljonu in reprodukcijo Jungfraue. Rok za izmenjavo je do 31. decembra t. l.

BORZA.

Dne 25. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili sledeči tečaji: Berlin 13.58 (13.38—13.42), Italija 208.50 (206.90—209.00), London 277 (275.3—278.3), Newyork 56.95 (56.48—57.28), Pariz 269 (267—272), Praga 169 (168—170), Dunaj 8 (7.97—8.09), Curih 11.005 (11.03—11.13).

Curih. Belgrad 9.05 (9.05), Pešta 72.35 (72.50), Berlin 122.00 (122.60), Italija 18.85 (19.125), London 25.01 (25.035), Newyork 515.12 (515), Pariz 24.30 (24.35), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 72.40 (72.50), Bukarešt 2.65 (2.80), Sofija 3.70 (3.75).

Trst. Ob 12.30: London 132.80—133.30, Pariz 128.80—129, Newyork 27.32—27.37, Zagreb 47.90—48.05, Praga 81—81.75.

Brunon Rotter:

Vzhodno Pohorje.

(Glej današnjega »Ilustriranega Slovence«.)

Pohorje, to samostojno pogorje, se razteza med kraji Maribor, Dravograd, Slovenjgradec, Mislinje, Vitanje, Konjice in Slov. Bistrica.

Na severni strani ga loči Drava od Kozjaka, na zahodu Mislinjska dolina od istočne Savinjskih Alp in Karavank, na vzhodu meji ob planoto Pljuškega polja in le na jugu se stika na nekaterih krajih z ostrimi, a ne ravno najvišjimi vrhovi Apnenika.

Pohorje je jako bogato voda, osobito se nahajajo v granitnem kamenju korita, takomenovana »Jezerca«, iz katerih voda ne more otekati. V njih okolici raste navadno na obsežnih planolah gorski bor (rušje) in jako veliko dragomastnika (Rhododendron).

Zapustivši Maribor krenemo skozi Magdalensko predmestje, kjer se začne na Kralja Petra trgu in po Dvořakovi ulici že markacija, potem po Frankopanski ulici in mimo nekdanje vojaške realke skozi Novo vas na glavno cesto ter vzhodno čez brv, nato južno do vnožja. Od tod se gre skozi gozd po malo napeti cesti do Habakuka in od tam do razpotja.

Tu se odcepi v levo južna pot, a mi krenemo desno skozi Poštole, nekdanjo rimsko trdnjavo.

Po krasni promenadni, polagoma se dvigajoči poti dosežemo v kratkem planoto »Na Vrheci«, kjer se odcepijo poti na razne strani. Po kratki hoji dosežemo kapelico Sv. Antona, ki je skrita v gozdu. Pod kapelico izvira dober studenec. Po lepem gozdnem potu pri-

demo kmalu do nekdanje cerkvice Sv. Boleha, 1027 m, kjer je sedaj gostilna ter imamo osobito s hodnika na stolpu, krasen razgled na severno stran, daleč preko avstrijske meje.

Nedaleč od tod se pot nanovo cepi. Leva pelje naravnost k Mariborski koči, druga, zanimivejša, vodi mimo železnega Mariborskega razglednega stolpa, 1146 m, ki ga dosežemo od Sv. Boleha v približno 20 minutah.

Ta stolp ima 119 stopnic, je nekako 20 m visok ter ima dve terasi. Raz njega imamo najlepši razgled na našo štajersko obmejno domovino.

Mimo kipa Matere božje, ki ga je izklesal domači umetnik-kipar, dospemo zopet do razpotja. Desna pot vodi naravnost skozi gozd do Ruške koč, a leva k Mariborski koči, 1080 m, in njeni dependanci, katero dosežemo iz Maribora v treh urah. Tu je lep kraj za letovišcarje.

Ko smo uživali razgled, ki se nam nudi proti jugu in si ogledali celo posestvo Mariborske podružnice SPD, nadaljujemo pot in dosežemo po lepi gozdni poti mimo Čudežnega studenca v eni uri cerkev Sv. Aneha, 1249 metrov, kjer se bere redno vsako nedeljo okrog 10. ure sv. maša.

Tu gori je postavila Podravska podružnica SPD leta 1907. svojo Ruško koč, ki pa je skoraj postala premajhna tako, da ji je morala slediti l. 1913. Planinka, ki je namenjena v glavnem letoviščarjem. A tudi ta ni zadostovala vedno naraščajočemu prometu turistov in letoviščarjev, zato je morala staviti podružnica l. 1922. še Čandovo koč. Ščasoma bo nastala pri Sv. Anehu cela naselbina planinskih koč, osobito če bo obisk tako naraščal kot zadnja leta.

Vsako leto, prvo nedeljo po sv. Anehu, je tu gori veliko »žeganj«. Takrat prihajajo romarji in turisti iz vseh strani, da se osvežijo, eni v cerkvi, drugi na zeleni tratici okrog cerkve (odkoder je krasen razgled), tretji v senčnatih gozdovih, da pozabijo na vsakdanje gorje.

Nadalje se gre mimo razgleda (5 minut) do razpotja in od tam levo mimo sedaj že razpadle Medvedove hokeje čez Peršetov vrh, ali pa na desno po krajši poti v Lobnico, kjer se nahaja krasni slap Šumik, malo pod njim pa da slap Mali Skok, ki je tudi jako lep. Po dolini Lobnice prispemo v Ruše. Nekako v sredini te doline so Vrata, zagrajena po mogočih skalah, med katerimi buči Lobnica v dolino. Med potom občudujemo mnogo skakalcev in slapičev Lobnice.

Če gremo pri Malem Skoku po markirani poti navzdol, pridemo do razpotja. V levo pelje pot v Smolnik, kjer nas gostoljubno sprejme Hlebov dom, 868 m. Od tam imamo še poldrugo uro do žel. postaje Ruše.

A mi hočemo še naprej, zato krenemo ob Lobnici navzgor do kašipotne table. Po cesti proti severu se pride mimo impozantne Jelenke peči, 1010 m, na Smolnik, a ta pot je mnogo daljša.

Od kašipotnih tabel mimo Črne mlake, Cozarjeve bajte in čez Reber vede pot mimo Stare Glazule po lepi senčni poti čez Mizni vrh na Klopni vrh, 1330 m, kjer stopimo v planinsko koč, ki jo ima Mariborska podružnica SPD v najemu.

Ko smo se dodobra odpočili, odhajamo mimo lovske koč in po lepih senčnatih gozdovih v dolino. Lahko sestopimo od tod do žel. postaj Fala, St. Lovrenc ali čez Smolnik v Ruše.

Pota so na tem delu Pohorja jako dobro markirana, tako da človek skoraj ne more zaiti.

Kdor si bo pa enkrat ogledal naše lepe pohorske zelene in senčnate gozdove ter sočnate senožeti, tega bo potegnilo še mnogokrat v ta naš divni gorski raj.

Radiotehnika.

NEMSKA RADIO-TEHNIKA.

Ze na zadnjem pomladnem tehničnem velesejmu v Lipskem leta 1925. smo opazili, da se je velika večina nemških tovarn za fino mehaniko pečala po največ z radio-izdelki. Pri dnevno rastočem zanimanju za to stroko igra veliko vlogo dejstvo, da se lahko dobavljajo predmeti v najkrajših rokih. Ker je razen tega kvaliteta posameznih sestavnih delov odločilna za dober sprejem, smemo označiti nemške proizvode s teh vidikov kot poceni.

Pri tehnični razstavi se je jasno opazila stremiljenje celotne radio-industrije za razširjanje cevnih aparatov. V prvi vrsti se dobajo aparati z najvišjo zmožnostjo refleksa in Ultra dyne-stikov, pri katerih se pred vsem pazi, da se jih z lahkoto nastavi in tako stori pristopne za veliko število radio-interesentov brez strokovnega znanja. Da se odstranijo težkoče radi uporabe akumulatorjev, ki so za tako priprave neizbežni, so se izdelale razne polnilne naprave. Tu moramo omeniti veliko število raznovrstnih izravnavalcev toka na kontakti ter izravnavalcev toka s tlečo žarnico.

V splošnem lahko trdimo, da bo ravno tehnični velesejem v Lipskem jeseni leta 1925 od 30. avgusta do 9. septembra in spomladi 1926 od 28. februarja do 10. marca nudil pregled o stanju najnovejše radio-tehnike ter prikladen prostor za nakupovanje.

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

ABSOLVENTINJA

drž. dvorazr. trg. šole z dobrimi spricvalom išče prim. mesta, najraje v Ljubljani. - Ponudbe upravi lista pod šifro »Dobra moč« št. 4857.

Primarij dr. Rajšp

NE ORDINIRA
od 26. julija do 10. avgusta.

Prva sobarica

z dobrimi referencami, zmožna več jezikov, išče mesta v boljšem hotelu. - Naslov upravi lista pod št. 4846.

Kdo bi vzel

na polno oskrbo UČENKO 3. razr. mešč. šole iz boljših hiš? Naslov pri Podružnici »Slovenca« v Mariboru.

ISČE SE razumen monter

popolnoma samostojen, za železno konstrukcijo. - Ponudbe na SPLOŠNO STAVBENO DRUŽBO — TEŽNO pri Mariboru. 4852

GOSPODA, tudi dijaka, uprejem na stanovanje in zajutrk. - Naslov se izve v upravi lista pod št. 4859.

PRODAJALKA

meš. trgovine želi premeniti službo (tudi v špeceriji). - Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod št. 4865.

Vodovodni MONTER

išče službo. - Naslov pove uprava lista pod št. 4863.

Sposobna MODISTINJA

samostojna moč, se sprejma od 15. avgusta za Osljek. - Ponudbe z zahtevkom plače na »Interreklam« d. d., Osljek L. Kapucinska 8 — pod šifro »Kitničarka«.

UČENKA sprejem za mizarstvo obrt. Mihael Mišvel, sploš. mizarstvo, Udmat 118.

Vajenca za sedlarsko obrt, 14—15 let starega, močne narave, sprejme takoj z oskrbo v hiši Franc ISKRA, Sap št. 14 — Vrhnika. 4888

V trgovsko hišo, na deželi se sprejme v pomoč gospodinjstvi starejša ženska vajena otrok. - Ponudbe na upravo »Slovenca« z navedbo plače in zahtevanimi pogoji pod šifro »Stalna in dobra služba«. 4887

Iščem zanesljivega, pridnega MLINARJA

srednje starosti. - Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. Joško Resnik, Laško.

Knjigovodjo

sprejme podjetje lesne stroke na Štajerskem tik mesta. Želi se kavicja ali udeležba. Ponudbe upravi lista pod: »Stalna mesto« št. 4878.

Prvovrstna kuharica in šofer - mehanik

s prvovrstnimi referencami, se iščeta za Beograd od avgusta ali septembra. Pismo: ne ponudbe naj se pošljejo direktorju G. S. Rož-u, Bled, vila Taler.

Mala domačija

je naprodaj v Zg. Šiški. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4819.

GOSTILNA

dobro dočeta, na prometni cesti v Ljubljani, se odda v najem. Potreben kapital 32 tisoč dinarjev. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod šifro »Gostilna«. 4841

NAMEŠČENCI

vseh strok morejo dobiti v najkrajšem času nameščenje v Sloveniji, Hrvaški in drugod, ako se takoj pismeno obrnejo na Oglasno-nameščevalni odsek »DELTA-STAN«, Zagreb, Ilica št. 7.

Zastopniki za vse večje kraje za prodajo opremnih trakov (freklamnih trakov z utisnjeno trdiko namesto motvoza) kakor staro znane, dobro vpejane češko-slovaške trdke se sprejmo tudi še za druge dobre predmete. - Vprašanja na naslov: Trdka L. A., Beograd, poštni predal 379.

UČENEC

poštenih kmečkih staršev, zdrav, krepak, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki. — Stanko Jutraž, Trebnje, Dolenjsko.

STROJNIK

išče službo. Naslov v upravi lista pod št. 4844.

DRUŽINA brez OTROK

išče mesečno SOBO z su-uprabo kuhinje in plača najemnino 500 Din. Usmiljena srca se naprošajo, tej družini oddati stanovanje. - Ponudbe upravi lista pod Šoliden.

Išče se za takoj samostojen in stroke več

POSLOVODJA ali pa KUPEC

(prodaj, pogoji zelo povoljni) za vpeljano tvornico keksov in finega peciva v prometnem industrijskem kraju na Gorenjskem. Poslovodje kavcije zmožni imajo prednost. — Samo resne ponudbe na upravo pod Tovarna keksov.

Služkinjo

in PESTUNJO sprejme ELZA SEVER, LJUBLJANA — Wolfova ulica 12.

DR. JOSIP STOJC

NE ORDINIRA
DO PREKLICA

VRTNARI

Rabim priprostega vrtnarja za vsa dela, ki bi bil več vrtnarstva itd. Več se izve Ljubljana, Prule 8. 4804

Organist cecilijanec, z mnogoletno prakso želi službo takoj ali malo kasneje. — Naslov v upravi lista pod št. 4800.

Naprodaj

železoliti steber s podložkom in nadglavkom, višina 320 cm, premer 16 cm, nosilna zmožnost 15.000 kg. — Nadalje železniške tračnice, kamene cevi (Steinzeugröhren), in traverze. Vse po zelo ugodni ceni. »Stavbna družba d. d. — Ljubljana, Levstikova ulica št. 19.

Več pletilk

izurjenih, sprejme takoj Pletil. industrija Ciril VAJT, KRANJ. 4807

OBL. POV. GEOMETER IN KULT. INŽENJER

Ing. D. GUŠTINČIČ

IZVRŠUJE VSA GEOMETRSKA DELA. — VSE VOD. IN CESTNE GRADBE. — CENITVE ZEMLJIŠČ, POSLOPIJ IN DRUGO.

LJUBLJANA
RIMSKE CESTE ŠTEV. 12.

NIZKE CENE, dobro blago in brezhibna ročna izdelava

OBLEK

za gospode, dečke in otroke so naša najboljša reklama.

Konfekcijska tovarna

Fr. Derenda & Cie
LJUBLJANA.

Obiščite detaljno trgovino na Erjavčevi cesti št. 2 (naspr. dram-skega gledališča). 4877

NAPRODAJ

kompletna SPALNICA ter PREPROGE po ugodni ceni. Istotam naprodaj tudi razni predmeti k pohištvu. Naslov pri upravi lista. 4907

DVE HIŠI z vrtom v ljubljanski okolici prodam. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4906.

Pianino

dober glas, naprodaj po zelo nizki ceni. JUNTES, Velika čolnarska ul. 10/II, Trnovo.

Najboljše

bo DANES št. Jakobske žegnanje v gostilni »pri Sodčku«

Tu se kuha in peče, da vse cvrči, vino je pa itak priznано najboljše. — Dovolj zabave in godba. 4904

Naprodaj nova kuhinjska OMARA. — Poizve se Breg št. 6, pritličje, Ljubljana.

Strešni stol, 23 m dolg, 11 m širok, je po nizki ceni naprodaj v Mengšu št. 85

HARMONIJI (četudi po-kvarjen), kupim. Prosim na-vesti ceno. Finžgar, Podnart.

Ivan Slana

krojaški mojster

javlja vsem svojim ceni. na-ročnikom, da se je s svojo obrtjo PRESELIL na SV. PETRA NASIP št. 51 (deseta hiša od Zmaj. mostu).

Išče se za takoj

moška ali ženska pisarniška moč, ZMOŽ. VEČJE KAVCIJE in z znanjem srbo-hrv. korespondence, za vodstvo zaloge in razpošiljanja patent gumija, avto in strojnih masti. — Le resne ponudbe pod »STALNO MARIBOR« št. 4818 na upravo lista.

Naprodaj mladi PSICKI volčje pasme, dobri čuvaji. Ljubljana, Koritkova ul. 23.

Otroški voziček

dobro ohranjen, se po nizki ceni proda od 2—5 pop. — Cesta v Rožno dolino, baraka na nemškem drsališču.

Enonadstropna HIŠA najlepša, z največjim vrtom in z 11 orali hoste, je naprodaj v sredini trga Laško. — Pojasnila daje ZUPANČ BLAŽ — LAŠKO. 4832

Enonad. trg. hiša

z njivo, vrtom in inventarjem, sredi mesta, pri cerkvi, se za 130.000 Din proda; plačilni pogoji ugodni. — Naslov v upravi št. 4823.

Za čevlje

vse vrste GORNJE DELE izdelava

Pavšič Lojze

Florijanska ulica 24 — Hrenova ulica 4 (na dvorišču).

POHISTVO iz mehkega lesa, dobro ohranjeno, prodam. KALAN, Spodnja Šiška — Knezova ulica 235 a. 4861

Naprodaj je še skoraj nov nagrobni

spomenik

črn granit, cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista pod št. 4732.

BREZOV LES

od 14 cm debeline in 1 m dolžine naprej ter tudi smrekovo skorjo vsako množino kupim. Ponudbe pod »Akreditiv«, 1000, Maribor, poštnoležeče, pošta 2.

Orodje za cement. obrt vse, ter modeli za cevi, opeko, vaze itd, se proda. — Poizve se v upravi lista pod šifro »ORODJE« št. 4883.

Lep čebelnjak

v ljubljanski okolici, se odda v najem. — Naslov pove uprava lista pod št. 4886.

Dva pletilna STROJA

št. 10 in 12, ceno naprodaj. — A. Traven, Kamnik 24.

V svrhu ženitve

išče znanja zdrav in miren FANT, najlepših let, z večjim kapitalom, z gospodično, ki bi imela posestvo ali gostilno. Tajnost zadržana. — Ponudbe upravi lista pod: »Zvest Gorenjec«. 4838

MIZARSKA strojna delavnica

v bližini postaje, z električnim pogonom, se pod ugodnimi plačilnimi pogoji odda v najem ozir. proda. Dopise pod: »TAKOJE« na upravo »Slovenca«, Maribor. 4822

GOSTILNICA

Velik, lep, godb. avtomat z elektr. pogonom, oddam radi pomanjkanja prostora za zelo nizko ceno. Tudi avtomate na utež oddam zelo ceno. — Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 5. — Zaloge gramofonov, plošč itd. 4811

Inserati

v »Slovencu« imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasom

v »Slovencu«

so tako določene, da se lahko naroči oglas za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Ta način reklame se je izkazal še vedno

najuspešnejši!

Kupimo staro BODEČO ŽICO Stavbna družba d. d., Ljubljana, Levstikova ulica 19.

Motorno kolo

2½, B. S. A., dobro ohranjeno, se takoj proda. Na ogled v delavnici »JUGO-AUTO«, Ljubljana, Dunajska cesta. 4560

Naprodaj kompletne kleparske ORODJE event. se lahko izvršuje obrt istotam. Cena po dogovoru. Ponudbe pod šifro: »Dolenjska« št. 4876 na upravo »Slovenca«.

KLAVIR

dobro ohranjen, ceno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4903.

Zahvala.

Rodbina KRAJNC v Celju se tem potom najiskreneje zahvaljuje za vse dokaze odkritosrčnega sočutja povodom težke izgube nenadomestnega, nepozabnega in ljubega nam soproga oziroma očeta, gospoda

Zdravko Krajnc

posestnika in trgovca.

Presrečna hvala vsem, ki so došli od vseh strani ter ga spremili na njegovi poslednji poti, zlasti vsem častitim duhovnikom in vsem, ki so kakorkoli čutili z nami.

Najlepša zahvala vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov.

V srcih vseh, ki so ga poznali, bodi ohranjen nanj lep in blag spomin.

V Celju, dne 24. julija 1924.

GREMIJ TRGOVCEV ZA SREZ KRANJ javlja pretresljivo vest, da je njegov velezaslužni podpredsednik gospod

Zicherl Rudolf

v Škofji Loki nenadoma preminul.

Pogreb se vrši dne 25. julija ob 18. uri na pokopališče v Škofji Loki.

Blagopokojnik je bil med ustanovitelji naše organizacije ter ji bil od početka njen podpredsednik. Neumorno in požrtvovalno je deloval za napredek in procvit trgovstva.

Bodi mu časten spomin!

V Kranju, dne 24. julija 1925.

Gremijalno načelstvo.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj srčno-dobri, skrbni mož, gospod

Matko Arko

trgovec v Ljubljani

danes ob pol 21 po dolgem, mučnem trpljenju, preminul s tolažili sv. vere, mirno preminul. Pogreb nepozabnega mi pokojnika bo v ponedeljek 27. julija popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 5, k Sv. Križu.

Venci se na željo blagega pokojnika hvalježno odklanjajo.

V Ljubljani, dne 25. julija 1925.

Zalujoča soproga.

Brez posebnega obvestila.

Naš dobri, ljubi oče ozir. stari oče in tast, gospod

Rihard Diermayer

tovarniški ravnatelj v pokoju

je danes v 74. letu starosti, po kratki boleznini preminul.

Truplo prepeljemo na Dunaj.

Andriž, Hrastnik, Graz, 22. julija 1925.

Rodbina:

DIERMAYER, Dr. JENKO, THIENEL.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilniciv Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

Naznanilo.

Naznanjam veleuglednemu občinstvu, da sem otvoril svoj, vsem modernim in higijeničnim predpisom in zahtevam odgovarjajoč

BRIVSKI SALON

v Hrenovi ulici št. 19 (na oglu poleg gostilne Ražem, Žabjek.)

V nadi na mnogobrojen obisk se slavnemu občinstvu priporoča

Pavle F. Mekinec**Nove peči!****20.000 m³ smrekovih desk,**

iz železne pločevine. Velik prihranek na kurjavi! Dnevno se porabi samo za 1 Din kurjave! — Za 1 Din gori 6—8 ur. Naročite tako peč pri DRAGOTIN KOROŠEC, Rečica ob Paki, ter priložite 2 Din za odgovor in pojasnilo. Peč je interesantom na vpogled. 2960

polovico jelkovih, večina dimenzij 76 x 225 — od 4 do 8 m dolge, 105 x 230 — 4,50 m dolge, 65 x 230 — 4 do 8 m dolge, 55 x 230, 53 x 155 — 4,50 m dolge, 2000 m³ pa krajših, rezane ostrorobato, lepo belo blago in popolnoma zdravo, se išče za dobavo od avgusta 1925 do avgusta 1926. Ponudbe franko vagon ali franko meja Jesenice ali Prevalje. Ker se plača eventualno nekaj naprej, zaostanek pa se stavi akreditiv, pridejo res le najnižje ponudbe v poštev. Sprejmejo se tudi delne dobave. — Natančne ponudbe na trdnico VINKO KRSTAN, Maribor, Maistrova ulica 13.**SVETOVNOZNANI
I^a PORTLAND CEMENT**znan pred vojno na svetovnem trgu pod imenom
„Lengenfelder cement“ Mojstrana-Dovje**Analiza**

tu- in inozemskih uradnih preiskuševališč je ugotovila, da spada med najboljše vrste cementa v državi.

Konkurenčne cene.

Naročila sprejema in daje informacije.

Prodajni urad»Portland cementa Mojstrana«
Ljubljana, Jadranska Podunavska banka.**Električne tvornice
Škodovih zavodov
v Piznu.**Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Selenburgova 7, hiša Jadranske banke.**Dobavljajo:** najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.**Grade:** električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!
Poset inženirja brezplačno na razpolago.**Vodne turbine**

za vse razmere s hidraulično-hidrostatičnimi in elektro-odpornimi regulatorji

Do sedaj je postavljenih čez 8000 turbin s ca. 3.700.000 k. s. — Dalje izdeluje zatvornice, jezove, vse stroje za papirnice in celulozne in karton. tovarne, stroje za užgalce, transmisije itd. Znano solidni proizvodi in prvovrstne konstrukcije! Zastopnik: Inž. G. ZEMANEK, Ljubljana, Gorupova ul. 17. Tel. 621.

ELEKTROMOTORJE

in DINAME žarnice »Osram« — »Tungsram« — »Philips«, električne napeljave (najboljši proizvod), lestence, svetilke in armature, električne števec (švicarski proizvod), električne likalnike in posode, telefone, zvonice in elemente, vse drug električni material kupite najceneje pri elektrotvrdki

KAROL FLORJANČIČ — CELJE.

Postrežba točna!

Postrežba točna!

**M. Težak Zagreb,
Gunduličeva ulica broj 13**

priporoča cenj. usnarjem vse v njih stroko spadajoče potrebščine; ribje olje, degas C. I., strojna olja „Hessna“, vse vrste ekstraktov in kemikalij ter usnjarskega orodja, dalje še laka in tragantov.

Proda se po zelo ugodnih cenah:1 GENERATOR BERGMANN, Berlin, za vrtilni tok, tipa KDD, KVA trajno 52, obratov na minuto 750, A 154, V 195, period 50, vzbuda 110 V, dalje
1 GENERATOR za vrtilni tok trdke Kolben & Co., Praga, tipa G 20, V 200, period 50, obratov na minuto 1000, oba generatorja s pretikalno tablo (Schalttafel). — Proda se tudi ena TURBINA trdke I. M. Voith, St. Polten, 14,6 HP z ročnim regulatorjem in zatvornico (Leerschützen).

Te naprave so zelo malo rabljene in v najboljšem stanju. — Redka prilika! — Ponudbe pod »Generator« — Turbina« št. 4805 na upravo »Slovenca«. 4805

Bučno olje

garantirano iz čistih bučnic po konkurenčnih cenah, kakor tudi oljno pogačo (prgo) in oljne otrobi priporoča po nizki ceni

**Tovarna bučnega olja
J. Hochmüller,
MARIBOR, POD MOSTOM ŠTEV. 7
TELEFON ŠTEV. 339.****Obleke**

najboljše najcenejše v največji izbiro ima

J. MačekLjubljana
Aleksandrova 12

dobavlja: strojna tovarna in livarna

J. M. Voith**ST. POLTEN in Heidenheim.****Prometni zavod za premož d. d.
V LJUBLJANI**

prodaja

PREMOG**IZ SLOVENSKEGA PREMOGOVNIŠTVA**

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpešča na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premož d. d.
V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15, II.**Stare, do-
bro znane restavracije**

s korporacijsko pravico do DRV iz Bistrice, v središču letovišča in zdravilišča Kamnik, prodam zaradi izselitve. Enonadstropna hiša z vhodi iz dveh ulic je močno zidana, obsega majhno prodajalno in 10 sob, dve kuhinji, dobro vinsko klet, majhen hlev, tlakovano dvorišče ter ima vodovod in električno razsvetljavo. K hiši spada tudi nad 5 orlov zemlje (travniki, zeljnik in gozdiček). — Penudbe na upravo lista pod naslovom: »STARA RESTAVRACIJA«.

Royal Mail LineKr. angleška
poštno-
parobrodna
linija.General. zastopstvo
za kraljevino SHS:**Zagreb**

Trg I. šte. 17.

Redni poštni promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v
Novi jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

Južno AmerikoRio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires,
San Paolo.Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda, — Kabine 3. raz. z 2 in 1 posteljami
Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagorgjeva ulica 91. — Ljubljana,
Kolodvorska 26. — Metković, Ivo Veraja. —
Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek,
Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gracu.

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

„EXPRESS“ d. z. o. z.automobili, motocikli, kolesa, delavnice, garaže in pneumatika **Pirelli-Michelin**, se priporoča cenj. odjemalcem z nizkimi cenami in jako točno postrežbo**Ljubljana, Vegova ulica št. 8****Zadružna Gospodarska banka d. d.****Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10**

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEJ.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.